

1. İstehsal müəssisələrində 30-35% kapital xərcləri nəyin payına düşür?

- İnşaat materiallarının
- Ştamların
- ✓ Təmizləyici qurğuların
- Soyuducu qurğuların
- Avtomatik xətlərin

2. 1972-ci ildə ekoloji ekspertizaya aid 2-ci beynəlxalq konfrans harada keçirilib?

- ✓ Stokholmda
- Varşavada
- Çexiyada
- Ankarada
- Moskvada

3. 1968-ci ildə ekoloji ekspertizaya aid 1-ci beynəlxalq konfrans harada keçirilib?

- Berlində
- Vyanada
- Nyorkda
- Londonda
- ✓ Parisdə

4. O kompleksi nəyi ifadə edir?

- təbii sərvətləri
- ✓ təşkilatı metodiki standartı
- standartın əhəmiyyətini
- faydalı qazıntıları
- ətraf mühitin mühafizəsini

5. İstehsalat müəssisələrində təmizləyici qurğuların və sistemlərin payına qoyulan kapital xərcləri neçə faiz təşkil edir?

- 10-15%
- ✓ 30-35%
- 20-30%
- 15-20%
- 35-40%

6. Stokholmda ekoloji ekspertizaya aid 2-ci beynəlxalq konfrans neçənci ildə keçirilib?

- 1952-ci ildə
- 1962-ci ildə
- 1992-ci ildə
- 1982-ci ildə
- ✓ 1972-ci ildə

7. Parisdə Birləşmiş Millətlər təşkilatının təşəbbüsü ilə (YUNESKO) ekoloji ekspertizaya aid 1-ci beynəlxalq konfrans neçənci ildə keçirildi?

- ✓ 1968-ci ildə
- 1978-ci ildə
- 1948-ci ildə
- 1938-ci ildə
- 1958-ci ildə

8. Dövlət standartında qrupun şifrəsini necə göstərirlər?

- DÜİST- 17.X.α-ilə
- DÜİST- 17.X.β-ilə
- DÜİST- 17.X.Z-ilə
- DÜİST- 17.X.Y.-ilə
- √ DÜİST-17.X.X.-ilə

9. ətraf mühitin mühafizəsi və təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə olunmasını hansı DÜİST-lə göstərirlər?

- DÜİST- 20-ilə
- DÜİST -16-ilə
- √ DÜİST- 17-ilə
- DÜİST -19-ilə
- DÜİST- 18-ilə

10. Azərbaycan Respublikası konstitutsiyasının 39-cu maddəsi nəyi ifadə edir?

- Torpaqların rekultivasiyasını
- √ Vətəndaşların “Sağlam ətraf mühitdə yaşamaq hüququ”
- Zərərli maddələrin qatılığını
- Ətraf mühitin mühafizəsini
- Yaşıl meşə zolağını

11. Düist 17.1.1.02-77 standartı nəyi ifadə edir?

- Antropogen təsiri, ekologiyanı, biosferi
- Təbiəti mühafizə, Hidrosferi, ətraf mühiti
- Ekologiyanı, təbii sərvətləri, su ehtiyatlarını
- √ Təbiəti mühafizə, Hidrosfera, su obyektlərini
- Təbiəti mühafizə, Litosferi, Torpağı

12. DÜİST 17.0.0.02- 79 standartı nəyi ifadə edir?

- atmosferin çirklənmə dərəcəsini
- təbiəti mühafizə qaydalarını
- torpağın hansı səviyyədə olmasını
- √ təbiəti mühafizə. Atmosferi, yerüstü suların və torpağın çirklənməsinə nəzarətin metroloji təminatı. Əsas qaydalar.
- yerüstü suların çirklənmə dərəcəsini

13. DÜİST 17.0.0.01- 77 standartı nəyi ifadə edir?

- √ təbii ehtiyatlardan istifadənin yaxşılaşdırılması
- işləyən sənaye müəssisələrini
- tikilən sənaye müəssisələrini
- təmirə dayanan müəssisələri
- layihələndirilən müəssisələri

14. DÜİST 17.X.X. XX- XX.-də 2-ci XX nəyi ifadə edir?

- standartın qəbul edildiyi ili
- standartın qüvvədə olmasını
- standartın qüvvədə düşməsini
- √ standartın qəbul edilmiş ilin axırıncı iki rəqəmini
- standartın qəbul edildiyi ilin əvvəlki iki rəqəmini

15. DÜİST 17.X.X. XX. –də XX- ifadəsi nəyi ifadə edir?

- standartın nömrəsini
- standartın qüvvədə olmasını
- standartın keyfiyyət dərəcəsini

- standartın hüquqi səviyyəsini
- √ standartın əhəmiyyətini

16. DÜİST -17.X.X-də 2-ci X nəyi ifadə edir?

- qrupun keyfiyyətini
- qrup dərəcəsini
- qrupun mahiyyətini
- qrupun üstünlüyünü
- √ qrupun şifrəsini

17. DÜİST -17.X-də X kompleksin nəyini göstərir?

- kompleksin keyfiyyətini göstərir
- kompleksin qüvvədə olmasını
- kompleksin adını göstərir
- √ kompleksin şifrəsini göstərir
- kompleksin dərəcəsini göstərir

18. DÜİST -17 ifadəsi nəyi göstərir?

- ətraf mühitin mənbəyini
- atmosferin çirklənməsini
- buraxılabilən qatılığın normadan çoxluğunu
- √ ətraf mühitin mühafizəsi və təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə olunmasını
- zərərli komponentlərin faizini

19. Kompleksin şifrəsini hansı DÜİST-lə göstərirlər?

- DÜİST- α - ilə
- DÜİST- Y - ilə
- DÜİST- Z- ilə
- DÜİST. U- ilə
- √ DÜİST.X- ilə

20. 3 kompleksinə aid olan standartlar nəyi əhatə edir?

- yaşayış məntəqələrini
- təbii ehtiyatları
- faydalı qazıntıları
- yeraltı suları
- √ bioloji ehtiyatları

21. DÜİST 17.2.1.01-86 standartı nəyi ifadə edir?

- √ təbiəti mühafizəni, atmosfer, tullantıların tərkibinə görə təsnifatını
- təbiəti mühafizəni, yerüstü suları
- təbiəti mühafizəni, tullantıların tərkibini
- ətraf mühiti, faydalı qazıntıları
- təbiəti mühafizəni, su obyektlərini

22. 2 kompleksinə aid olan standartlar nəyi əhatə edir?

- faydalı qazıntıları, təbii ehtiyatları
- Yeraltı və yerüstü suları, atmosferi
- ekoloji prosesləri və onun monitorinqini
- atmosferi, litosferi, hidrosferi
- √ təbiəti mühafizəni və atmosferi

23. DÜİST 17.1.3.13-86 standartı nəyi ifadə edir ?

- Litosferi, ətraf mühiti, ekologiyani
- √ Təbiəti mühafizə, Hidrosfera, yərüsti suların çirklənməsini
- Hidrosferi, yeraltı suları, faydalı qazıntıları
- Təbiət və cəmiyyətin ekologiyası
- Ətraf mühiti, yeraltı suları

24. 1 kompleksinə aid olan standartlar nəyə aid edilir ?

- Statosferə aid edilir
- Ekologiyaya aid edilir
- Biosferə aid edilir
- √ Hidrosferə aid edilir
- Litosferə aid edilir

25. DÜİST 17.0.0.04- 90 standartı nəyi ifadə edir?

- Sənaye müəsisəsinin məxfi olmasını
- Sənaye müəsisəsinin işlək olmasını
- Sənaye müəsisəsinin təhlükəli olmasını
- √ Sənaye müəsisəsinin ekoloji pasportunu
- Sənaye müəsisəsinin kateqoriyasını

26. Təbiəti müafizə, torpaqlar, kimyəvi maddələrin təsnifatı hansı standartla göstərilir?

- DÜİST 17.4.2.02-85
- DÜİST 17.4.2.02-81
- DÜİST 17.4.2.02-82
- √ DÜİST 17.4.2.02-83
- DÜİST 17.4.2.02-84

27. Dövlət standartında təşkilati metodiki standartı hansı kompleks ifadə edir?

- √ << 0 >> kompleksi
- << 1 >> kompleksi
- << 2 >> kompleksi
- << 3 >> kompleksi
- << 4 >> kompleksi

28. DÜİST 17.3. standartı nəyi ifadə edir?

- təbiəti mühafizə, su hövzələrini
- təbiəti mühafizə, tullantıların tərkibi
- √ təbiəti mühafizə, bioloji ehtiyatları
- təbiəti mühafizə, sənaye müəsisələrini
- ətraf mühiti, faydalı qazıntıları

29. Dövlət standartında standartın nömrəsi necə göstərilir?

- DÜİST 17.X.X.A.-ilə
- DÜİST- 17.X.X.C. –ilə
- √ DÜİST 17.X.X.XX-ilə
- DÜİST 17.X.X.XXX-ilə
- DÜİST 17.X.X.B.- ilə

30. Kompleksin şifrəsini hansı DÜİST-lə göstərilir?

- √ DÜİST.X- ilə
- DÜİST- Z- ilə
- DÜİST- Y - ilə

- DÜİST- α- ilə
- DÜİST. U- ilə

31. CH – 3917 – 85 normativ sənədi nəyi ifadə edir?

- ayrı-ayrı şəhərlərdə olan çirkləndirici maddələri
- ümumi Respublikada olan fon çirkləmələrini
- √ yaşayış məntəqələrində atmosfer havasındakı çirkləndiriciləri
- dənizlərdə olan fon çirklənməsini
- iri sənaye müəssisələrindəki zərərli birləşmələri

32. CH – 3086 – 84 normativ sənədi nəyi ifadə edir?

- sulara olan zərərli komponentləri
- kənd təsərrüfatındakı zərərli komponentləri
- √ yaşayış məntəqələrində atmosfer havasında çirkləndirici maddələri
- şəhərlərdə olan zərərli komponentləri
- sənaye müəssisələrindəki zərərli komponentləri

33. Düist 17.8.1.01-86 standartı nəyi ifadə edir ?

- təbiəti mühafizəni, bitgi aləmini
- təbiəti mühafizəni, insan aləmini
- √ təbiəti mühafizəni, landşaftları
- təbiəti mühafizəni torpaq aləmini
- təbiəti mühafizəni, heyvan aləmini

34. Düist 17.5.4.01-84 standartı nəyi ifadə edir ?

- təbiəti mühafizə, şoran torpaqların yuyulması və bərpası
- √ təbiətin mühafizə, torpağın rekultivasiyası, süxurların su məhlullarının PH-nın təyini üsulunu
- təbiətin mühafizə, götürülmüş torpaq nümunələrinin kimyəvi analizini
- təbiətin mühafizə, götürülmüş torpaq nümunələrinin kimyəvi analizini
- ətraf mühitin mühafizəsi, torpaqların rekultivasiyası və zərərli elementlərin təyini

35. Düist 17.5.3.04-83 standartı nəyi ifadə edir ?

- √ təbiəti mühafizə, torpaqlar, torpağın rekultivasiyasına ümumi tələblər
- ətraf mühitin mühafizəsi, torpaqların çirklənmə dərəcəsinə ümumi tələblər
- təbiəti mühafizə, çirkli torpaqların rekultivasiyası
- açılmış və əvəzedici süxurların bərpası üsulları
- təbiəti mühafizə, torpağın şoranlılıq dərəcəsinin təyini üsulu

36. DÜİST 17.4.2.01-81 standartı nəyi ifadə edir ?

- Ətraf mühiti, yerüstü sular, torpaqlar
- Torpağın sanitariya vəziyyətini, kimyəvi maddələrin tərkibini
- Təbiəti mühafizə, torpaqlar, sanitariya vəziyyəti göstəricilərinin nomenklaturasını
- √ Kənd təsərrüfatı sahələrini, şoran torpaqların analizini
- Təbiəti mühafizə, şoran torpaqlar, kimyəvi maddələrin təsnifatını

37. DÜİST 17.4.2.02-83 standartı nəyi ifadə edir ?

- Təbiəti mühafizə, torpaq sahələrinin kimyəvi analizi
- √ Təbiəti mühafizə, torpaqlar, kimyəvi maddələrin təsnifatı
- Təbiəti mühafizə, çirklənməyə nəzarət, sənaye müəssisələrini
- Faydalı qazıntıları, kənd təsərrüfatı sahələrinə nəzarəti
- Kənd təsərrüfatı sahələrini, torpağın eroziyasını

38. Yaşayış məntəqələrində atmosfer havasında çirkləndirici maddələrin buraxıla bilən qatılıq həddi hansı normativ sənədlə göstərilir?

- CH-3086-80-ilə
- √ CH-3086-84-ilə
- CH-3086-86-ilə
- CH-3086-88-ilə
- CH-3086-82-ilə

39. Yer in təki, faydalı qazıntuların çıxarılması və zəruri olan təbiəti mühafizə məsələləri hansı kompleksə daxildir?

- 1- kompleksinə
- 5- kompleksinə
- 7-kompleksinə
- √ 9-kompleksinə
- 3- kompleksinə

40. Təbiəti mühafizə və lantşaftlar standartı necə göstərilir?

- DÜİST 17.8.1.01-82
- √ DÜİST 17.8.1.01-86
- DÜİST 17.8.1.01-88
- DÜİST 17.8.1.01-90
- DÜİST 17.8.1.01-84

41. Lantşaftların qorunması standartı hansı kompleksə aiddir?

- 4- kompleksinə
- 7- kompleksinə
- √ 8-kompleksinə
- 9-kompleksinə
- 5- kompleksinə

42. Təbiəti mühafizə, torpaqlar, torpağın rekultivasiyası standartı necə göstərilir?

- DÜİST 17.5.3.04-82
- DÜİST 17.5.3.04-84
- DÜİST 17.5.3.04-85
- DÜİST 17.5.3.04-86
- √ DÜİST 17.5.3.04-83

43. Təbiəti mühafizə, torpaqlar, kimyəvi maddələrin təsnifatı standartı necə göstərilir?

- DÜİST 17.4.2.02-80
- DÜİST 17.4.2.02-82
- √ DÜİST 17.4.2.02-83
- DÜİST 17.4.2.02-84
- DÜİST 17.4.2.02-81

44. Kənd təsərrüfatı əhəmiyyətli torpağın çirkənməsi və eroziyasına aid standartlar hansı kompleksə daxildir?

- 1- kompleksinə
- 3- kompleksinə
- √ 4-kompleksinə
- 5-kompleksinə
- 2- kompleksinə

45. Təbiəti mühafizə, bioloji ehtiyatlar standartı necə göstərilir?

- DÜİST 17.1.
- √ DÜİST 17.3
- DÜİST 17-4

- DÜİST 17-5
- DÜİST 17.2

46. Bioloji ehtiyatlara aid olan standartlar hansı komplekse aiddir?

- <<0>> kompleksinə
- <<2>> kompleksinə
- √ <<3>> kompleksinə
- <<4>> kompleksinə
- <<1>> kompleksinə

47. Torpağın çirklənməsi, eroziyası və məhsuldar qatın keyfiyyəti hansı komplekse aiddir?

- «0» kompleksinə
- √ «2» kompleksinə
- «3» kompleksinə
- «4» kompleksinə
- «1» kompleksinə

48. Bioloji ehtiyatlara aid olan standartlar hansı komplekslə göstərilir?

- «0» kompleksi ilə
- «2» kompleksi ilə
- √ «3» kompleksi ilə
- «4» kompleksi ilə
- «1» kompleksi ilə

49. Təbiəti mühafizə, Hidrosfera və su obyektlərinə aid standart hansıdır?

- DÜİST 17.1.1.01-72
- √ DÜİST 17.1.1.02-77
- DÜİST 17.1.1.02-79
- DÜİST 17.1.1.02-81
- DÜİST 17.1.1.01-74

50. Hidrosferi ifadə edən standartlar hansı kompleksə aiddir?

- <<0>> kompleksin
- <<2>> kompleksinə
- <<3>> kompleksinə
- <<4>> kompleksinə
- √ <<1>> kompleksinə

51. Təbiəti mühafizə, atmosferi, yuxarı suları və torpağın çirklənməsinə nəzarətin meteoroloji təminatını hansı standartla göstərilir?

- DÜİST- 17.0.01-73
- DÜİST- 17.0.02-76
- √ DÜİST- 17.0.02-79
- DÜİST- 17.0.02-81
- DÜİST- 17.0.01-74

52. Təbiəti ehtiyatlardan istifadənin yaxşılaşdırılmasını hansı DÜİST-ilə göstərilir?

- √ DÜİST 17.0.01-77-ilə
- DÜİST 17.0.02-80-ilə
- DÜİST- 17.0.03-84-ilə
- DÜİST- 17.0.04-84-ilə
- DÜİST 17.0.02-78-ilə

53. Yaşayış məntəqələrində atmosfer havasındakı çirkləndirici maddələrin təyini üsulları hansı normativ sənədlə göstərilir?

- CH-3917-87
- √ CH-3917-85
- CH-3917-83
- CH-3917-81
- CH-3917-80

54. Yararsız torpaq sahələrinin rekultivasiyası və bərpaşına aid standartlar hansı komplekslə göstərilir?

- √ 5- kompleksi ilə
- 0- kompleksi ilə
- 1- kompleksi ilə
- 3- kompleksi ilə
- 2- kompleksi ilə

55. Təbiəti mühafizə, torpaqlar, çirkləndirici maddələrin təyini üsullarına ümumi tələblər standartı necə göstərilir?

- DÜİST 17.4.3.03-83
- √ DÜİST 17.4.3.03-85
- DÜİST 17.4.3.03-84
- DÜİST 17.4.3.03-81
- DÜİST 17.4.3.03-82

56. Təbiəti mühafizə, torpaqlar, sanitariya vəziyyəti göstəricilərinin nomenklaturasının standartı necə göstərilir?

- DÜİST 17.4.2.01-84
- DÜİST 17.4.2.01-80
- √ DÜİST 17.4.2.01-81
- DÜİST 17.4.2.01-82
- DÜİST 17.4.2.01-83

57. Sənaye müəssisələrinin ekoloji pasportunu hansı standartla göstəririrlər?

- DÜİST 17.0.0.04-94-ilə
- DÜİST 17.0.0.02-84-ilə
- DÜİST 17.0.0.02-86-ilə
- √ DÜİST 17.0.0.04-90-ilə
- DÜİST 17.0.0.04-92-ilə

58. Faunaya və heyvanat aləminə aid standart hansı kompleksə daxildir?

- 4- kompleksinə
- √ 7-kompleksinə
- 1- kompleksinə
- 3- kompleksinə
- 5-kompleksinə

59. Floran, torpaq sahələri, onun mühafizəsi və faydalı istifadə yolları hansı standartla göstərilir?

- DÜİST 17.6.3.01-74
- √ DÜİST 17.6.3.01-78
- DÜİST 17.6.3.01-80
- DÜİST 17.6.3.01-76
- DÜİST 17.6.3.01-72

60. Təbiəti mühafizə, flora, meşələrin qorunması və mühafizəsi standartı necə göstərilir?

- DÜİST 17.6.1.01-84
- DÜİST 17.6.1.01-85
- DÜİST 17.6.1.01-82

- DÜİST 17.6.1.01-81
- ✓ DÜİST 17.6.1.01-83

61. Layihələndirmə normaları, kanalizasiya və qurğular hansı normativlə göstərilir?

- CH və П I I I -32- 70-ilə
- CH və П I I I -32- 78-ilə
- CH və П I I I -32- 76-ilə
- ✓ CH və П I I I -32- 74-ilə
- CH və П I I I -32- 72-ilə

62. DÜİST 17.2.1.01 – 86 şəkildə ifadə edilən təbiəti mühafizə standartı hansı kompleksə aiddir?

- ✓ atmosfera
- hidrosfera
- torpaqlar
- yer təki
- ərazilər

63. Çirkab sularının təmizlənməsi üçün impellerli flotasiya qurğucunu hesabladıqda suyun qurğuda qalma müddəti hansı hüdudlarda götürülə bilər?

- 5 – 6 saat
- 1 – 2 saat
- 35 – 40 dəqiqə
- ✓ 15 – 20 dəqiqə
- 3 – 4 saat

64. Aşağıda göstərilənlərdən hansı ətraf mühitin energetik çirkləndiricisi deyil?

- titrəyişlər
- səs-küy
- ionlaşdırıcı şüalanmalar
- elektromaqnit sahələri
- ✓ aerosollar

65. İşləyən sənaye müəssisələrini ekoloji ekspertizaya məruz etdikdə yaranan tullantıların miqdarını nəyə əsasən dəqiq müəyyən etmək olar?

- müəssisənin aylıq (illik) hesabatına əsasən
- ekoloji nəzarət təşkilatının məlumatına əsasən
- müəssisənin ekoloji pasportuna əsasən
- nəzarət-ölçü cihazlarının göstəricilərinə əsasən
- ✓ müəssisənin material balansının hesablanmasına əsasən

66. İstehsalın həcminə əsasən sanitariya-qoruyucu zonalar ölçülərə və siniflərə necə ayrılır?

- istehsal ≥ 500.000 T/il olduqda I-ci sinfə aid edilir (1000 m)
- ✓ istehsal ≥ 100.000 T/il olduqda I-ci sinfə Aid edilir (1000 m)
- istehsal ≥ 200.000 T/il olduqda I-ci sinfə aid edilir (1000 m)
- istehsal ≥ 300.000 T/il olduqda I-ci sinfə aid edilir (1000 m)
- istehsal ≥ 400.000 T/il olduqda I-ci sinfə aid edilir (1000 m)

67. Yaşayış massivi ərazisində səs-küyün hansı səviyyədə sanitariya-qoruyucu zonanı azaltmaq olar?

- riyazi hesablama nəticəsində müəyyən olunmuş qiymətlər daxilində
- empirik-riyazi hesablamanın nəticəsinə əsasən
- ✓ akustik hesablamaların nəticəsinə əsasən
- riyazi-modelləşdirmə üsulunun nəticəsinə əsasən
- statistik hesablamaların nəticəsinə əsasən

68. Sanitar qoruyucu zonaların ölçüləri hansı hallarda azaldıla bilər?

- əgər zərərli maddələrin atmosferdə səpələnməsini hesablamaq
  - əgər yaşayış məntəqələrinin havasında heç bir qorxulu zərərli
  - əgər tullantılar təmizləndikdən sonra ətraf mühitdə zərərli
  - tullantılar təmizləndikdən sonra ətrafdakı zərərli maddələrin miqdarı 3086 – 84 standartından çox olarsa
- ✓ tullantılar təmizləndikdən sonra ətrafdakı zərərli maddələrin miqdarı 3086 – 84 standartına uyğun olarsa

69. Sanitar – qoruyucu zonaların ölçüləri zərurət olduqda neçə dəfə artırıla bilər?

- ✓ 3 – dəfədən çox olmamaq şərtilə
- 4 – dəfədən çox olmamaq şərtilə
  - 5 – dəfədən çox olmamaq şərtilə
  - 3,5 dəfədən çox olmamaq şərtilə
  - 2 – dəfədən çox olmamaq şərtilə

70. Sanitar – qoruyucu zonaların ölçüləri zərurət olduqda hansı orqanlar tərəfindən artırıla bilər?

- Ekologiya və Təbii sərvətlər Nazirliyi tərəfindən
  - səhiyyə nazirliyi və müvafiq nazirlik tərəfindən
  - müvafiq nazirlik və nazirlər kabineti tərəfindən
- ✓ sanitar – epidimoloji idarə və tikinti komitəsi tərəfindən
- idarə rəhbərliyi və nazirlik tərəfindən

71. Sənaye müəssisəsi tikildikdə meydancadan istifadə əmsalı (η) neçə götürülür?

- $\eta = 0,15 - 0,25$ qəbul edilir
  - $\eta = 0,55 - 0,60$ qəbul edilir
  - $\eta = 0,50 \div 0,55$ qəbul edilir
- ✓ $\eta = 0,35 - 0,50$ qəbul edilir
- $\eta = 0,25 - 0,35$ qəbul edilir

72. Hansı halda müəssisəni yaşayış zonası ərazisində yerləşdirmək olar?

- ✓ əgər müəssisədən müəyyən edilmiş normadan çox zərərli maddələr və tullantılar atılmazsa
- müəssisə tamamilə zərərsiz xammalla işləyərsə
  - əgər zərərli tullantılar insan sağlamlığı üçün təhlükəli deyilsə
  - əgər buraxılan zərərli maddələrin miqdarı normadan aşağıdırsa
  - əgər müəssisənin texnoloji prosesində heç bir nasazlıq yoxdursa

73. İstehsal müəssisəsi və yaşayış massivinin yerləşməsində əsasən nələri nəzərə almaq lazımdır?

- ✓ hakim küləyin istiqaməti və sürətini
- yaşayış massivinin mövcud təbii şəraitini
  - texnoloji prosesdən ayrılan qazların tərkibini
  - istehsal müəssisəsinin işlədiyi xammalın tərkibini
  - müəssisənin coğrafi yerləşmə variantını

74. Atmosferə zərərli və pis qoxulu maddələr həmçinin yüksək səs-küy yayan texnoloji prosesləri olan müəssisələr, onların ayrı-ayrı qurğuları yaşayış binasının harasında yerləşdirilməlidir?

- hakim küləklərin əsdiyi istiqamətində
  - Tamamilə binalardan uzaq məsafədə
  - binaların külək döyən tərəfində
- ✓ binaların külək döyməyən tərəfində
- binaların əks istiqamətində

75. Sanitar – qoruyucu zonaların ölçüləri necə müəyyən edilir?

- istehsal sexi ilə müəssisənin kənarına olan məsafə ilə
- müəssisədən yaşayış massivinə 100 metr qalmış
- ✓ tullantı mənbəyindən yaşayış massivinin sərhəddinə qədər olan məsafə ilə
- müəssisədən yaşayış massivinin mərkəzinə olan məsafə ilə
- istehsal sexindən yaşayış mənbəyinə 1000 metr qalmış

76. Tullantı miqdarının azaldılması üçün qurğuların tətbiq edilməsinin zəruriliyi hansı idarə tərəfindən müəyyən edilir?

- səhiyyə nazirliyi tərəfindən
- müəssisənin müvafiq nazirliyi tərəfindən
- müəssisə rəhbərliyi tərəfindən
- ✓ səhiyyə nazirliyi və tikinti komitəsi tərəfindən
- tikinti komitəsi tərəfindən

77. Atmosferin və su hövzlərinin texnoloji tullantılarının tərkibindəki zərərli maddələrlə çirklənməsinin hesabı harada öz əksini tapır?

- podratçının layihəsinin texnoloji hissəsində
- ✓ müəssisənin layihəsinin texnoloji hissəsində
- müəssisənin illik hesabatında
- su hövzələri layihələrinin texnoloji hissəsində
- iş icracısının layihəsinin texnoloji hissəsində

78. Tozlanan materialların nəql etdirilməsi üçün hansı nəqliyyat növündən istifadə etmək lazımdır?

- toz sorucu nəqliyyat növündən
- soyuducu nəqliyyat növündən]
- kompressorlu nəqliyyat növündən
- qapalı və soyuducu nəqliyyat növündən
- ✓ hidravlik və ya pnevmatik nəqliyyat növündən

79. CH u II-89-80 normativ sənədi nəyi ifadə edir ?

- sənaye müəssisənin tikildiyi ərazini
- sənaye müəssisənin təhlükəlilik dərəcəsinə
- ✓ sənaye müəssisənin sanitariya-qoruyucu zonasını
- sənaye müəssisənin əhəmiyyətini
- sənaye müəssisənin pasportunu

80. CH 456-73 normativ sənədi nəyi ifadə edir ?

- dəmir yolları üçün torpaqayırma normaları
- elektrik xəttləri üçün torpaqayırma normaları
- avtomobillər üçün torpaqayırma normaları
- aeroportlar üçün torpaqayırma normaları
- ✓ maqistral su kəmərləri üçün torpaqayırma normaları

81. OHD 1 – 84 normativ sənədinin mahiyyəti nədir?

- havanın qorunması tədbirlərinin razılaşdırılması və çirkləndirici
- təbiəti mühafizə və layihə sənədlərinin razılaşdırılması
- layihə sənədlərinin normativinə uyğunlaşdırılması
- layihələrin yoxlanılması və razılaşdırılması
- ✓ layihə həllində havanın qorunması tədbirləri, razılaşdırılması,

82. CH – 3077 – 84 normativ sənədi nəyi ifadə edir?

- kəndlərdə olan səs-küyün səviyyəsini
- zavodlarda olan səs-küyün səviyyəsini
- ✓ yaşayış massivi ərazisində səs-küyün səviyyəsinin yol verilən səviyyələri
- fabriklərdə olan səs-küyün səviyyəsini

- şəhərlərdə olan səs-küyün səviyyəsini

83. Magistral su kəmərləri üçün torpaq ayırma normaları hansı normativ sənədlə göstərilir?

- √ CH 456-73
- CH 456-68
- CH 456-70
- CH 456-71
- CH 456-72

84. Aeroportlar üçün torpaq ayırma normaları hansı normativ sənədlə göstərilir?

- CH 457-70
- CH 457-71
- CH 457-72
- CH 457-73
- √ CH 457-74- lə

85. Dəmir yolları üçün torpaq ayırma normaları hansı normativ sənədlə göstərilir?

- CH 468-76
- CH 468-68
- CH 468-72
- CH 468-70
- √ CH 468-74

86. Layihələrin ekoloji ekspertizasına dair yekun rəy nüsxəsi hansı təşkilata təqdim edilmir?

- √ dövlət standartlaşdırma komitəsinə
- ihəni hazırlayan təşkilata
- layihəni təsdiq edən dövlət orqanına
- layihəni hazırlayan təşkilatın yuxarı instansiyasına
- ekoloji ekspertizanı aparan təşkilat

87. Qravitasiyalı çökdürmə sürəti toz hissəciklərinin həqiqi sıxlığından (bütün başqa şərtlər eyni olduqda) necə asılıdır?

- sıxlıq artdıqca çökmə sürəti azalır
- sıxlıq artdıqca çökmə sürəti kvadratik asılıqla dəyişir
- çökmə sürəti sıxlıqdan asılı deyil
- √ sıxlıq artdıqca çökmə sürəti artır
- sıxlıq azaldıqca çökmə sürəti artır

88. ətrafdakı zərərli maddələrin miqdarı 3086-84 standartına uyğun olarsa, sanitariya-qoruyucu zonanın ölçüsünü nə etmək olar?

- Uzatmaq olar
- Artırmaq olar
- √ Azaltmaq olar
- Yoxlamaq olar
- Bərpa etmək olar

89. Dövlət radiasiya nəzarəti idarəsi tərəfindən sanitariya-qoruyucu zonalarda nə müəyyən edilir?

- Şüalanma səviyyəsi
- Toksik maddələr
- Pis qoxulu birləşmələr
- √ Radioaktiv maddələr
- Zərərli komponentlər

90. ətraf mühitdə zərərli olan kifayət qədər öyrənilməmiş yeni istehsalat müəssisələri tikdikdə, sanitariya-qoruyucu zonanı nə etmək olar?

- Müşahidə etmək olar
- Ekspertiza aparmaq olar
- √ Artırmaq olar
- Azaltmaq olar
- Analiz etmək olar

91. Tullantıların təmizlənməsi üçün usul və vasitələr olmadıqda sanitariya qoruyucu zonaların ölçülərini nə etmək olar?

- Analiz etmək olar
- artırmaq olar
- √ Azaltmaq olar
- Nəticə çıxarmaq olar
- Monitorinq etmək olar

92. Zərurət olduqda sanitariya-qoruyucu zonaların ölçülərini 3 dəfədən çox olmamaq şərti ilə nə etmək olar?

- Daraltmaq olar
- Genişləndirmək olar
- Ekspertiza edə bilər
- √ Artırmaq olar
- Azaltmaq olar

93. Layihələndirmə normaları, ventilyasiya hansı normativlə göstərilir?

- CH və П I I I -33- 71-ilə
- √ CH və П I I I -33- 75-ilə
- CH və П I I I -33- 77-ilə
- CH və П I I I -33- 79-ilə
- CH və П I I I -33- 73-ilə

94. Layihələndirmə normaları, avtomobillərə xidmət müəssisələri hansı normativlə göstərilir?

- CH və П I I I -93- 76-ilə
- CH və П I I I -93- 68-ilə
- CH və П I I I -93- 70-ilə
- √ CH və П I I I -93- 74-ilə
- CH və П I I I -93- 72-ilə

95. Layihələndirmə normaları, kanalizasiya və qurğular hansı normativlə göstərilir?

- CH və П I I I -32- 78-ilə
- CH və П I I I -32- 70-ilə
- CH və П I I I -32- 72-ilə
- √ CH və П I I I -32- 74-ilə
- CH və П I I I -32- 76-ilə

96. Layihələndirmə normaları, su təchizatı bayır şəbəkələr və qurğular hansı normativlə göstərilir?

- CH və П I I I -31- 70-ilə
- √ CH və П I I I -31- 74-ilə
- CH və П I I I -31- 72-ilə
- CH və П I I I -31- 76-ilə
- CH və П I I I -31- 78-ilə

97. Neft və qaz quyuları üçün torpaq ayırma normaları hansı normativ sənədlə göstərilir?

- √ CH 459-74
- CH 459-75
- CH 459-70
- CH 459-72

- CH 459-73

98. Magistral boru xəttləri üçün torpaq ayırma normaları hansı normativ sənədlə göstərilir?

- CH 452-76
- CH 452-78
- CH 452-70
- CH 452-72
- √ CH 452-74

99. Absorbsiya, adsorbsiya, hemosorbsiya və rekuperasiyalı qurğular hansı növ qurğulara aiddir?

- √ Qazların kimyəvi təmizləmə qurğuları
- Hemosorbsiya qurğulara
- Nəm rotoklonlu qurğulara
- Sürətli tubulentli qurğulara
- Tutulan komponentli qurğulara

100. Kisəli, çərçivəli, xortumlu, şırnaqlı və imulslu əks üfürücü qurğular hansı tip aparatlardır?

- Kömür batareya ilə işləyən
- Adsorbsiyalı qaz təmizləyici
- Təbii üsulla qaz təmizləyici
- √ Quru, nəm və kombinasiya edilmiş
- Elektrik qaz təmizləyici

101. əlvan metallrgiyada hansı tip avadanlıqlar 3-cü qrupa aid edilirilər?

- √ xırdalayıcı-üydücü avadanlıqlar, qrafitləşdirmə sobaları, yükləmə-boşaltma qovşaqları və s.
- kalsinasiya sobaları, elektrod bişiriciləri və s
- yandırma və əritmə sobaları və s.
- yükləmə-boşaltma qovşaqları, bişirici sobalar və s.
- gil-torpaq üydən, elektrod bişiriciləri və s.

102. Pis qoxulu maddələri dezodorasiya edən sobalar və qurğular hansılardır?

- tutulan komponentli, absorbsiya və katalitik parçalanma qurğuları
- yandırıcı qurğular, skruberlər və arakəsməli toztutucular
- içlikli skruberlər, hemosorbsiya qurğuları və rekuperasiyalı
- nəm rotoklonlar, köpüklü aparatlar və katalitik qurğular
- √ tullntı qazların katalitik parçalanması və yandırılması qurğuları

103. Quru, nəm və kombinasiya edilmiş qaz-toz təmizləyici qurğular hansı tip aparat-lara aiddir?

- absorbsiyalı qaztəmizləyici aparatlara
- adsorbsiyalı qaztəmizləyici aparatlara
- təbii üsulla təmizləyici aparatlara
- kömür batareya ilə işləyən aparatlara
- √ elektrik qaztəmizləyici aparatlara

104. əlvan metallurğiyada hansı tip avadanlıqlar 4-c2 qrupa aid edilirilər?

- üydücü avadanlıqlar, əridici sobalar, bişirmə v kalsinasiya sobaları və s.
- gil-torpaq istehsalında bişirmə sobaları, yandırma və əritmə sobaları və s.
- civə istehsalında tətbiq edilən borvari şaxtalı sobalar və s.
- mis elektrolizi təknələri, sink, qalay və civə istehsalatda tətbiq olunan şaxtalı sobalar və s.
- √ alüminiumun elektrolizi təknələri, elektrod bişiriciləri, Zn, Ni, Al, Hg istehsalında tətbiq edilən, şaxtalı və s. sobalar

105. Qaztəmizləyici və toztutucu qurğuları istismar zamanı ekspertezaya məruz etdikdə ilk növbədə nəyi aşkar etmək lazımdır?

- işə yararlı olub-olmamağını aşkar etmək lazımdır
- qurğunun işləmə qabiliyyətinin yoxlamaq lazımdır
- ✓ qurğunun qəza rejimində işləyib-ışləmədiyini aşkar etmək lazımdır
- qurğunun qaz və toz tutuma effektivliyini aydınlaşdırmaq lazımdır
- istismar müddətinin başa çatmadığını müəyyən etmək lazımdır

106. Kəmərin diametri 1,5 m-dən çox olduqda və ölçmə aparılan kəsikdən 3 D-dən kiçik məsafədə turbuləntlik yaranarsa, bu halda neçə ştuserdən istifadə edirlər?

- 2 - ştuserdən
- 6 - ştuserdən
- 5 - ştuserdən
- ✓ 4 - ştuserdən
- 3 - ştuserdən

107. Diametri $D = 1,5$ m-dək olan kəmərlərdə təzyiqi necə nöqtədə ölçmək kifayətdir?

- ✓ 1 - nöqtədə
- 5 - nöqtədə
- 4 - nöqtədə
- 3 - nöqtədə
- 2 - nöqtədə

108. Toz-qaz qarışığı kəmərinə statik təzyiq 9,81 k Pa-da olduqda onu hansı manometrlə ölçürlər?

- U – şəkilli manometrlə
- civəli manometrlə
- platinli manometrlə
- ✓ U – şəkilli və ya fincanlı şüşə manometrlə
- şüşə manometrlə

109. Ölçmə apardıqda toz-qaz kəmərinin $D \geq 200$ mm-dən kiçik olduqda neçə həlqəyə ayırırlar?

- 1 ÷ 2 - həlqəyə
- 7 ÷ 8 - həlqəyə
- 5 ÷ 6 - həlqəyə
- ✓ 4 ÷ 5 - həlqəyə
- 2 ÷ 3 - həlqəyə

110. Ölçmə apardıqda toz-qaz kəmərinin $D \leq 200$ mm-dən kiçik olduqda neçə həlqəyə ayırırlar?

- 5 -həlqəyə
- 6 – həlqəyə
- 2 - həlqəyə
- ✓ 3 - həlqəyə
- 4 - həlqəyə

111. Qaztəmizləyici və toztutucu qurğular üçün əsas nəzarət-ölçü cihazları hansılardır?

- toz-qaz qarışığının t-nu ölçən termometr
- toz-qarışığının məsafədən ölçən cihazlar
- aparatın hidravlik təzyiqini ölçən manometr
- toz-qaz qarışığının nəmliyini ölçən barometr
- ✓ aparatların hidravlik müqavimətini ölçmək üçün difmanometrlər

112. Elektrik süzgəcləri üçün hansı hallar qəza rejimi sayılır?

- elektrik süzgəci ona cərəyan verilmədən işləyirsə
- verilən cərəyanın parametrləri çox aşağı olduqda
- elektrodların çərsivələri çəpləşərsə

- tac elektrodları normadan çox yeyilsə
- √ elektrik süzgəci ona cərəyan verilmədən işlədilsə və cərəyan bütün sahəyə verilmirsə

113. Qaztəmizləyici və toztutucu qırğlar üçün hansı hallar qəza rejimi sayılır?

- təmizlənən qazın parametrləri normadan kənara çıxmazsa
- təmizlənən qazın həcmi, dispersliyi və kimyəvi tərkibi normadan az olarsa
- √ əgər aparatın normal iş rejimində tutulmuş tozun boşaldılmasını təmin etmirsə
- aparat göstərilən miqdardan az hava sorularsa
- aparatın işçi elementlərinin iş rejimi pozularsa

114. Suyun hava ilə yüksək dərəcədə zənginləşməsi üçün 1 litr həcm çirkab suyu üçün neçə həcm hava tələb olunur?

- 0,1 – 0,2 həcm hava
- √ 0,1 – 0,5 həcm hava
- 0,3 – 0,4 həcm hava
- 0,4 – 0,5 həcm hava
- 0,2 – 0,3 həcm hava

115. İmpellerlərin forması və materialı nədən ibarətdir?

- düzbucaqlı ağac materialından
- dairəvi əlvan metal lövhəsindən
- √ dairəvi metallik lövhədən
- setqalı plastik materialdan
- konusvarı çuqun materialından

116. Flotasiya təmizləmə üsulunu hansı prinsipə əsasən təsnifata uğradırlar?

- çirkab suyu ilə yağların qarışması
- √ çirkab suyu ilə havanın qarışması
- çirkab suyu ilə üzvi maddələrin
- çirkab suyu ilə ağır elementlərin
- çirkab suyu ilə neftin qarışması

117. Flotasiya üsullunda optimal texnoloji rejimi nəyin nəticəsinə əsasən müəyyən edirlər?

- çirkab suyunun çirklilik səviyyəsinə əsasən
- aparılan tədqiqatlar və analizə əsasən
- çirkab suyundakı oksigenə əsasən
- √ aparılan sınaqların nəticəsinə əsasən
- çirkab suyundakı qatışıqlara əsasən

118. Çirkab suyunun xüsusiyyətindən asılı olaraq, flotasiya prosesinin effektivliyi hansı intervalda dəyişə bilər?

- 30-50% intervalında
- √ 20- 99% intervalında
- 80- 100% intervalında
- 60- 80% intervalında
- 10 20% intervalında

119. Çirkab suyunun qırğuda qalma müddəti (T) hansı amillərdən asılıdır?

- √ çirkab suyunun xassəsi və flotasiya edilən qatışıqlardan
- çirkab suyunda olan qatışıqların növündən
- çirkab suyunun kimyəvi tərkibindən
- çirkab suyunun rəngi və iyindən
- çirkab suyunun vəziyyəti və saxlama müddətindən

120. Flotasiya qurğularının əsas hesablama elementləri hansıdır?

• $\psi; d; \alpha$

✓ $a; d; \alpha$

• $\omega; \mu; \varepsilon$

• $V; S; t$

• $\alpha; \beta; \mu$

121. Flotasiya qurğusunda aparatın işçi həcmi w necə hesablanır?

• $w = h + f_k$

• $w = \frac{h}{f_k}$

✓ $w = \bar{h} \cdot f_k$

• $w = h - f_k$

• $w = \frac{f_k}{h}$

122.

Flotasiya qurğusunda kameranın sahəsi (f_k) hansı düsturla hesablanır?

• $f_k = a + e$

• $f_k = a^2 + e^2$

• $f_k = a^2 - e^2$

✓

$$f_k = e^2$$

$$f_k = a^2$$

123. Zərərli maddələrin atmosfer havasında şaqulu və üfqi istiqamətlərdə səpələnmə şəraitini müəyyən edən əmsal Azərbaycan ərazisi üçün neçə götürülməlidir?
- $K = 150$
  - ✓ $K = 200$
  - $K = 40$
  - $K = 80$
  - $[K = 120$
124. Şəbəkənin addımlarını seçdikdə, onun düyünləri sanitar-qoruyucu zonanın sərhəddindən neçə metrdən çox məsafədə olumamalıdır?
- $L = 50$ metr
  - $L = 250$ metr
  - ✓ $L = 200$ metr
  - $L = 150$ metr
  - $L = 100$ metr
125. Tək mənbələr üçün (yaxın yerləşmiş 1-2 qrup) maksimal cəm qatılıqlarının paylanması hesabı OHD -86-da verilmiş lüsturlara əsasən nədə yerinə yetirilir?
- fərdi hesablama üsulu ilə
  - kompyterdə hesablama yolu ilə
  - kalkulyatorda hesablama yolu ilə
  - ✓ əl ilə və ya elektron hesablayıcı maşınlarda
  - riyazi modelləşdirmə yolu ilə
126. Bəzi sənaye müəssisələrində texnoloji və qaztəmizləyici avadanlıqda nasazlıqlar olduqda nə vəş verə bilər?
- istehsal sahəsi cərimə oluna bilər
  - ✓ qısa müddətli, lakin orta qiymətdən dəfələrlə çox olan tullantılar yayıla bilər
  - ətraf mühitdə çox sayda tullantılar yayılır
  - zərərli komponentlərin faizi arta bilər
  - istehsal prosesi dayandırıla bilər
127. Atmosferin qorunması üzrə layihələrdəki əyər-əksik və səhvlər hansılardır?
- təmizləmə dərəcəsinin normadan aşağı olması
  - layihədə göstərilən avadanlığın təyinatına uyğun gəlməməsi
  - layihələrdə göstərilən avadanlığın düzgün təyin edilməməsi
  - avadanlığın tələb olunan standartla uyğunsuzluğu
  - ✓ təmizləmə dərəcəsinin layihə və istismar qiymətlərinin fərqlənməsi
128. İEM, İES, metallurgiya, kimya zavodları və s. situasiya planında sənaye meydançasından neçə km radiusdakı məsafəni əhatə etməlidir?
- 6 km məsafəni
  - 8 km məsafəni
  - 3 km məsafəni
  - ✓ 10 km məsafəni
  - 5km məsafəni
129. Flotasiya qurğuları üçün basqı əmsalı (μ) neçə götürülür?

- $\mu = 0,1 \div 0,2$
- $\mu = 0,5 \div 0,6$
- ✓ $\mu = 0,4 \div 0,5$
- $\mu = 0,3 \div 0,4$
- $\mu = 0,2 \div 0,3$

130. Flotasiya qurğusunda kameranın işçi hündürlüyü nə qədər götürülür?

- $h = 1$ metr
- $h = 2$ metr
- $h = 5$ metr
- $h = 4$ metr
- ✓ $h = 3$ metr

131. Flotasiya qurğusunun kamerası hansı formadadır?

- düzbucaq formasında
- prizma formasında
- konus formasında
- üçbucaq formasında
- ✓ döndübucaq formasında

132. Təxmini hesablamalar üçün çirkab suyunun qırğuda qalma müddəti (T) neçə dəqiqə götürülür?

- $3 \div 5$ dəqiqə
- $25 \div 30$ dəqiqə
- $20 \div 25$ dəqiqə
- ✓ $10 \div 20$ dəqiqə
- $5 \div 10$ dəqiqə

133. İmpellerin 1 dəqiqədəki dövrlər sayı (n) necə tapılır?

- $n = U + \pi d$
- $n = 60 \cdot U + \pi d$
- $n = U \cdot \pi d$
- $n = U - \pi d$
- ✓ $n = 60 \cdot U / \pi d$

134.

Flotasiya qurğusunda statik basqımı (H_c) necə hesablayırlar?

- $H_c = \mu (U^2 + 2g)$
- ✓

$$H_c = \mu \frac{U^2}{2g}$$

$$H_c = U^2 + 2g$$

$$H_c = U^2 - 2g$$

$$H_c = \frac{U^2}{2g}$$

135. Flotasiya qurğusunda su-hava qarşığının kameradakı (h) hündürlüyü necə hesablanır?

$$h = \mu_r + H_c$$

$$h = \mu_r \cdot H_c / \mu_{a,r}$$

$$h = \mu_r \cdot H_c$$

$$h = \mu_r \cdot H_c / \mu_{a,r}$$

$$h = \mu_r - H_c$$

136. Aerasiya əmsalı (a) impeller kürəciklərinin sayından və yerləşməsindən asılı olaraq hansı intervalda ola bilər?

$$a = 0,3 \div 0,45$$

$$a = 0,2 \div 0,25$$

$$a = 0,25 \div 0,3$$

$$a = 0,1 \div 0,2$$

$$a = 0,45 \div 0,5$$

137. İmpellerli flotasiyada impellerin dairəvi sürəti neçə m/san hüdudunda götürürlər?

- 20 ÷ 25 m/san hüdudunda

- √ 10 ÷ 15 m/san hüdudunda
- 55 ÷ 10 m/san hüdudunda
- 25 ÷ 30 m/san hüdudunda
- 15 ÷ 20 m/san hüdudunda

138. Çirkab sularının təmizlənmə dərəcəsini nəyin miqdarına görə hesablayırlar?

√

çirkab suyunda həll olmuş O_2 -nin miqdarına görə

- çirkab suyundakı qarışıqlara görə
- çirkab suyundakı çökməyən qarışıqlara görə
- çirkab suyunda həll olmuş karbonun miqdarına görə

çirkab suyunda həll olmuş $CaSO_4$ və $MgSO_4$ -ün miqdarına görə

139.

Hesablamanın dəqiqliyi üçün təbii suda oksigenin sərfi sürətini (K_1^1) neçəyə bərabər götürürlər ?

√

$$K_1^1 = 0$$

•

$$K_1^1 = 0,1$$

•

$$K_1^1 = 0,4$$

•

$$K_1^1 = 0,3$$

•

$$K_1^1 = 0,2$$

140.

Çirkab sularının təmizlənmə dərəcəsi düsturunda $C_{r,c}$ nəyi göstərir ?

- çirkab suyunda çökməyən birləşmələri
- çirkab suyundakı mineral qarışıqları
- çirkab suyunda çökmüş maddələri
- √ çirkab suyunda çökməyən maddələrin təmizlənmədən əvvəlki qatılığını
- çirkab suyunda təmizlənmədən sonrakı qatılığı

141.

Çirkab suyunun təmizlənmə dərəcəsi əsasən hansı parametrlərə görə müəyyən edilir?

- sudakı mexaniki qarışıqlara görə
- sudakı ağır və asılı qarışıqlara görə
- çirkab suyundakı mineral qarışıqlara görə
- sudakı radioaktiv elementlərə görə
- √ sudakı çökməyən maddələrin miqdarı və OBT-yə görə

142.

Çirkab sularında oksigenə biokimyəvi təlabatı şərti olaraq necə göstəririlər?

- ABC - kimi

- ✓ OBT - kimi
- OBD - kimi
- OBC - kimi
- BCD - kim

143. Çirkab suyunun təmizlənmə dərəcəsini müəyyən etdikdə, hansı parametrin qabaqcaından məlum olduğu qəbul edilir?

- çirkab suyunun kimyəvi tərkibi
- çirkab suyunun saxlanma vaxtı
- ✓ çirkab suyunun qarışdırılma vuruğu
- çirkab suyunun götürülmə şəraiti
- çirkab suyunun hansı obyektədən götürülməsi

144.

Təmizlənmiş çirkab suyunun tərkibindəki çökməyən maddələrin (C_T) qatılığını necə hesablayırlar?

- $C_T = C_{c.h} + nC_s$
- ✓ $C_T = C_{c.h} - nC_s$
- $C_T \geq C_{c.h} - nC_s$
- $C_T \geq C_{c.h} + nC_s$
- $C_T = C_{c.h} - nC_s$

145.

Oksigen sərfi sürətinin (K_1^1) təbii su üçün qiyməti neçədir ?

- $K_1^1 = 0,001$
- $K_1^1 = 0,002$
- ✓ $K_1^1 = 0,005$
- $K_1^1 = 0,004$
- $K_1^1 = 0,003$

146.

Oksigen biokimyəvi sərfi prosesinin intensivliyi düsturunda L_a nəyi göstərir?

- su hövzəsindəki qarışıqları
- qarışığın sutqadan sonrakı OBT-sin
- qarışığın su hövzəsinə buraxıldıandan sonrakı OBT-sin
- ✓ qarışığın su hövzəsinə buraxılan andakı OBT-sin
- çirkab suyundakı qarışıqları

147.

Çökməyən suların təmizlənmə dərəcəsində oksigen biokimyəvi sərfi prosesinin intensivliyi necə hesablanır?

- $L_\tau = h_a \cdot 10^{K_1 \tau}$

- ✓ $L_\tau = h_a \cdot 10^{-K_1 \tau}$

- $L_\varepsilon = L_a + L_\varepsilon$

- $L_\tau = L_a - L_\varepsilon$

- $L_C = h_a \cdot 10^{-\tau}$

148.

Çökməyən maddələrin su hövzələrinə yığılması üçün onların hidravlik iriliyi (C_T) hansı ölçüdəni çox olmamalıdır?

- $L_\tau = L_a - L_\varepsilon$

- $C_T = 0,4 \div 0,5 \text{ mm}$

- ✓ $C_T = 0,2 \div 0,4 \text{ mm}$

- $C_T = 0,3 \div 0,4 \text{ mm}$

- $C_T = 0,2 \div 0,3 \text{ mm}$

149.

Çökməyən maddələrin çirkab sularının təmizlənmə dərəcəsi (E) necə hesablanır?

- $E = C_{r.c} + C_T$

$$E = \frac{C_{r.c} + C_T}{C_{r.c}} \cdot 100\%$$

√

$$E = \frac{C_{r.c} - C_T}{C_{r.c}} \cdot 100\%$$

•

$$E = C_{r.c} / C_T$$

•

$$E = C_{r.c} - C_T$$

150. HQ göstəricisi hansı hədd qatılığıdır?

- √ iy hissiyatı yaradan
- ürək bulandıran
- zəhərli təsir göstərən
- xoşagəlməz təsir göstərən
- baş gicəlləndirən

151. Atmosfer havasının təmizlik və keyfiyyət meyarında əsas göstəricilərdən başqa, əlavə hansı göstəricilərdən də istifadə edilir?

- BAQ - göstəricisindən
- BBQ - göstəricisindən
- MQH - göstəricisindən
- MQH - göstəricisindən
- √ BAN- göstəricisindən

152. Kk əmsalı nəyin göstəricisidir?

- iy göstəricisidir
- √ kumulyasiya əmsalıdır
- doza göstəricisinin
- toksiki effektin
- qatılıq göstəricisidir

153. BQH qatılığı neçə dəqiqə müddətində nəfəs aldıqda insanda reflikatorlu reaksiya-lar yaratmır? [Yeni sual]

- 5 - dəqiqə
- 25-dəqiqə
- √ 20- dəqiqə
- 15 - dəqiqə
- 10 - dəqiqə

154. Hansı növ qatılıq həddi uzun müddət (illərlə) ərzində nəfəs aldıqda insana zərərli təsir etmir?

- TQH – qatılıq həddi

√

BQH_{0.5} - qatılıq həddi

- MQH – qatılıq həddi
- BBQ - qatılıq həddi
- BQH – qatılıq həddi

155. HQ qıç göstəricisi hansı hədd qatılığıdır?

- yorğunluq yaradıcı təsir edən
- güclü təsir edən
- ağrıdıcı təsir edən
- ✓ qıcıqlandırıcı təsir edən
- zəif təsir edən

156. HQ xr göstəricisi hansı hüdd qatılığıdır?

- qəflətən təsir edən
- daimi təsir edən
- ✓ xroniki təsir edən
- fasiləli təsir edən
- müvəqqəti təsir edən

157. HQ kəs. göstəricisi hansı hüdd qatılığıdır?

- zəif təsir edən
- insana təsir etməyən
- ✓ kəskin təsir edən
- buxarlanan qatılıqdır
- məsafədən bilinməyən

158. ÖQ – 50 qatılıqlı maddə olan hava ilə nəfəs aldıqda sınaq heyvanlarının neçə faizi məhv olur?

- 20 % - i
- 10 % - məhv olur
- 30 % - i
- 40% - i
- ✓ 50% - i məhv olur

159. Hansı qatılıqlı maddə ilə nəfəs aldıqda öldürücü təsir göstərir?

- ÖQ – 20 qatılıqlı
- ÖQ – 30 qatılıqlı
- ÖQ – 40 qatılıqlı
- ÖQ – 60 qatılıqlı
- ✓ ÖQ – 50 qatılıqlı

160. əgər çirkləndirici maddə göstərilən əsas siyahıda yoxdursa, onda hansı standartdan istifadə edilməlidir?

- BBQ - standartından
- ✓ MBQ - standartından
- MQH - standartından
- TQH - standartından
- MQH - standartından

161. Çirkləndirici maddələrin maksimal birdəfəlik və ortasutqalıq qatılıq həddləri hansı tarixdə və nömrəli siyahıda göstərilmişdir?

- 02.03.83 tarixli 1150 -83 №-li siyahıda
- 20.07.85 tarixli 1385-84 №-li siyahıda
- 15.05.84 tarixli 1270 – 84 №li siyahıda
- 1.5.05.81 tarixli 1050 – 81 №li siyahıda
- ✓ 27.08.86 tarixli 3086-84 №li siyahıda

162.

Abrazivlik əmsalı düsturunda ($K_a = A \cdot \Delta G$) ΔG məyi göstərir ?

- nümunənin uzunluğunu
- nümunə kütləsinin artdığı miqdarı

- nümunənin qalınlığını
- ✓ nümunə kütləsinin azaldığı miqdarı
- nümunənin həndəsi parametrlərini

163.

Abrazivlik əmsalı K_a necə hesablanır?

- $K_a = A + \Delta G$
- $K_a = A - \Delta G$
- $K_a = A + \Delta G + \beta$
- ✓ $K_a = A \cdot \Delta G$
- $K_a = A / \Delta G$

164. Yarışmayan tozların dartılmada möhkəmliyi neçə paskaldır (Pa)?

- $G \leq 80 \text{ Pa}$
- ✓ $G \leq 60 \text{ Pa}$
- $G \leq 70 \text{ Pa}$
- $G = 100 \text{ Pa}$
- $G = 90 \text{ Pa}$

165. Qazların tərkibindəki zərərli maddələrin miqdarını müəyyən etmək üçün hansı cihazdan istifadə edirlər?

- fıncanlı piknometrlərdən
- ✓ uducu məhlul doldurulmuş Zayçev, Petri və ya Rixter cihazlarından
- absorberli cihazlardan
- adsorberli cihazlardan
- xüsusi mikromanometrlərdən

166. Toz hissəciklərinin həqiqi sıxlığını hansı cihazla müəyyən edirlər?

- fıncanlı manometrlə
- xüsusi manometrlə
- mikromanometrlə
- şüşə manometrlə
- ✓ Pixnometrlə

167. Tozun abrazivliyini müəyyən etmək üçün hansı poladdan və nə ölçüdə nümunə hazırlanır?

- √ CT – 20 və 10 x 12 x 2 mm
- CT – 10 və 5 x 5 x 2 mm
- CT – 30 və 10 x 12 x 4 mm
- CT – 40 və 12 x 12 x 6 mm
- CT – 50 və 12 x 14 x 8 mm

168. Zəif yapışan tozlarda dartılmada möhkəmliyi neçə paskaldır?

- G = 50 – 100Pa
- G = 80 – 400Pa
- √ G = 60 – 300Pa
- G = 60 – 200Pa
- G = 90 – 500Pa

169. Yaşayış yerlərinin havasında maddənin buraxıla bilən ortasutqalıq qatılıq həddi necə göstərilir?

• $BQH_{T.S.}$ - kimi

• $BQH_{O.S.}$ - kimi

• MQH - kimi

√ $BQH_{O.S.}$ - kimi

• $MBQ_{T.S.}$ - kimi

170. Hal-hazırda atmosfer havasının təmizlik meyarı kimi maksimal birdəfəlik buraxıla bilən qatılıq həddi necə ifadə edilir?

- MQH- kimi
- MBQ - kimi

√ $BQH_{M.B}$ kimi

- OBT - kimi
- TTT - kimi

171. ÖQ – 50-də siçovullar üçün sınaq müddəti neçə saattır?

- 2 - saattır
- 6 - saattır
- 5 - saattır
- √ 4 - saattır
- 3 - saattır

172. ÖQ – 50-də siçanlar üçün sınaq müddəti neçə saattır?

- 4 - saattır
- 5 - saattır
- 1 - saattır
- √ 2 - saattır
- 3 - saattır

173. Müvəqqəti buraxılabilən qatılıq həddini bəzən necə göstərirlər?

- TTBH - kimi
- TTDS - kimi
- √ TTTS - kimi
- TTDH - kimi
- TTTH - kimi

174. Müvəqqəti buraxılabilən qatılıq neçə il müddətinə müvəqqəti norma sayılır?

- 1 – il müddətində
- 5 – il müddətində
- 4 – il müddətində
- √ 3 – il müddətində
- 2 – il müddətində

175. Güclü yapışan tozlarda dartılmada möhkəmliyi nəyə paskaldır?

- $G \geq 300 \text{ Pa}$
- √ $G \geq 600 \text{ Pa}$
- $G \geq 500 \text{ Pa}$
- $G \geq 400 \text{ Pa}$
- $G \geq 200 \text{ Pa}$

176.

Praktiki hesablamalarda koagulyasiya sabitinin (K_k) qiyməti neçəyə bərabərdir?

- $K_k = 0,3 \cdot 10^{-4}$
- $K_k = 0,2 \cdot 10^{-2}$
- $K_k = 0,4 \cdot 10^{-6}$
- √ $K_k = 0,6 \cdot 10^{-9}$
- $K_k = 0,6 \cdot 10^{-7}$

177. Pnevmetrik borucuqlar toz-qaz qarışığı kəmərinə axının sürətinin və qarışığın t-nin hansı qiymətləri cərcivəsində tətbiq edirlər

- $V = 7 \text{ m/san}$ və $t \leq 500^\circ\text{C}$ -də
- $V = 2 \text{ m/san}$ və $t = 150^\circ\text{C}$ -də
- √ $V \geq 4 \text{ m/san}$ və $t \leq 450^\circ\text{C}$ -də
- $V \leq 5 \text{ m/san}$ və $t \geq 300^\circ\text{C}$ -də
- $V = 6 \text{ m/san}$ və $t \geq 400^\circ\text{C}$ -də

178. Toz-qaz qarışıqı kəmərinin lazım olan en kəsiyində axının sürətini və həcmi sərfini nə ilə müəyyən edirlər?
- civəli manometrə
  - şüşə manometrə
  - fıncanlı manometrə
  - ✓ pnevmometrik borucuqlarla
  - platinli manometrə
179. Tozun abrazivliyini müəyyən etmək üçün hansı poladdan və nə ölçüdə nümunə hazırlanır?
- CT – 30 və 10 x 12 x 4 mm
  - CT – 40 və 12 x 12 x 6 mm
  - CT – 50 və 12 x 14 x 8 mm
  - CT – 10 və 5 x 5 x 2 mm
  - ✓ CT – 20 və 10 x 12 x 2 mm
180. Toztutucu qurğularda konstruksiya materialını və divarının qalınlığını seçdikdə tozu hansı parametri mütləq nəzərə alınmalıdır?
- tozun mövcud sıxlığını
  - tozun istilik keçirməsini
  - toz dənələrinin ölçüsünü
  - tozun dənələrinin formasını
  - ✓ tozun abrazivliyini
181. Toz hissəciklərinin yüksək yapışma qabiliyyəti nədən asılıdır?
- toz hissəciklərinin kimyəvi tərkibindən
  - toz hissəciklərinin xarakterindən
  - toz hissəciklərinin olduğu mühitdən
  - ✓ toz hissəciklərinin nə qədər kiçik olmasından
  - toz hissəciklərinin aktivliyindən
182. Zəif yapışan tozlarda dartılmada möhkəmliyi neçə paskaldır?
- ✓ $G = 60 - 300\text{Pa}$
  - $G = 60 - 200\text{Pa}$
  - $G = 50 - 100\text{Pa}$
  - $G = 80 - 400\text{Pa}$
  - $G = 90 - 500\text{Pa}$
183. Aerozol hissəciklərini dartılmada möhkəmliyə görə tozları neçə qrupa bölürlər?
- 6 - qrupa
  - 3- qrupa
  - 2- qrupa
  - ✓ 4- qrupa
  - 5 - qrupa
184. Aerozollada aumogeziya dedikdə nəyi təssəvür edirlər?
- ✓ hissəciklərin bir-birinə yapışması
  - hissəciklərin yapışma qabiliyyətini
  - hissəciklərin elektricləşməsini
  - hissəciklərin bir-birinə kənarlaşdırılması
  - hissəciklərin möhkəmliyini
185. Aerozollarda adgeziya dedikdə ilk növbədə nəyi nəzərdə tuturlar?
- hissəcikləri elektriclənmə qabiliyyətini
  - hissəciklərin koaqulyasiya qabiliyyətini

- hissəciklərin borudakı hərəkət sürətini
- hissəciklərin yüklənmə qabliyyətini
- ✓ hissəciklərin qurğuların divarına yapışma qabliyyətini

186. Toz hissəciklərinin yüksək yapışma qabliyyəti nədən asılıdır?

- toz hissəciklərinin xarakterindən
- toz hissəciklərinin kimyəvi tərkibindən
- toz hissəciklərinin olduğu mühitdən
- ✓ toz hissəciklərinin nə qədər kiçik olmasından
- toz hissəciklərinin aktivliyindən

187. Toz-qaz kəmərinin ixtiyari V_{ix} seçilmiş nöqtədə axının m/san ilə sürətini necə təyin edirlər?

• $V_{ix} = P_{din} + \int + q$

• $V_{ix} = P_{din} \cdot \int$

• $V_{ix} = 2 P_{din} \cdot \int$

✓ $V_{ix} = \sqrt{\frac{2P_{din}}{\int}}$

• $V_{ix} = 2 P_{din} + \int$

188.

Mikromanometrın göstərişinə əsasən dinamik təzyi q (P_{din}) necə tapılır?

• $P_{din} = 9,81 h \cdot k \cdot a$

✓ $P_{din} = 9,81 hka \int m / \int sp$

• $P_{din} = \int m \cdot \int sp$

• $P_{din} = \int m / \int sp$

• $P_{din} = 9,81 ka$

189. U-şəkilli və ya fincanlı manometrlərlə ölçülən təzyiqi necə hesablayırlar?

• $P_{st} = h + \int m$

• $P_{st} = h / \int m$

• $P_{st} = h_m + \int m$

$$P_{st} = h \cdot \int_m$$

✓

$$P_{st} = 9,81 h \cdot \int_m$$

190. Turbulentlik olmayan halda aerozolda gedən koagulyasiya haqqında təsəvvürü hansı düsturla təyin etmək olar?

•

$$1/n_\tau - 1/n_0 = K_k + \varepsilon$$

•

$$1/n_\tau + 1/n_0 = K_k + \tau$$

✓

$$1/n_\tau + 1/n_0 = K_k \cdot \tau$$

•

$$1/n_\tau + 1/n_0 = K_k / \tau$$

•

$$1/n_\tau + 1/n_0 = K_k - \tau$$

191. Toztutucu qurğularda konstruksiya materialını və divarının qalınlığını seçdikdə tozu hansı parametri mütləq nəzərə alınmalıdır?

- tozun mövcud sıxlığını
- toz dənələrinin ölçüsünü
- tozun istilik keçirməsini
- ✓ tozun abrazivliyini
- tozun dənələrinin formasını

192. Buxar-qaz şəkilli tullantılarda layihələrin həllərində əsasən nələri nəzərə almaqda qəbul edirlər ?

- qarışıqla kükürd oksidi
- qarışıqların cəmi molekulyar kütləsini
- qarışıqın həcmi miqdar cəmini
- ✓ qarışıqda üstünlük təşkil edən komponentlərin xassələrini
- qarışıqda dəm qazının (CO) miqdarını

193. Buxar-qaz tullantılarının kimyəvi tərkibi zaman ərzində necə dəyişir?

- çox vaxt zaman ərzində sabit şəkildə qalır
- birləşdirici elementlərin germetikliyindən asılı olaraq dəyişir
- ✓ aqreqatların-tullantı mənbələrinin iş rejimindən asılı olaraq dəyişir
- iş yerinin temperaturundan asılı olaraq dəyişir
- əksər hallarda zaman ərzində dəyişir

194. Hansı aerozollara buxar-qaz tullantıları deyilir?

- tərkibində dispers fazası olmayan aerozollar
- ✓ tərkibində dispers fazanın qatılığı heç bir halda nəzərə alınmayan aerozollar
- tərkibində dispers fazanın qatılığı çox yüksək olan
- tərkibində dispers fazanın qatılığı çox az olan
- tərkibində dispers fazanın qatılığı çoxcüzü olan

195. Aerosol hissəcikləri buxar-qaz qarışığına hardan düşə bilərlər?

- ✓ texnoloji prosesdə istifadə edilən havadan
- texnoloji prosesin nasazlığı nəticəsində
- texnoloji proseddən
- istehsalat sularından
- ətraf mühitin havasından

196.

Tozun dispersliyindən, tərkibindən və hissəciklərin formasından asılı olaraq, tozun abrazivlik əmsalının qiyməti (K_a) necə dəyişir?

- $K_a = (2,5 \div 3,0) \cdot 5^{-11} \text{ m}^2/\text{kq olur}$
- $K_a = (1,5 \div 2,5) \cdot 5^{-10} \text{ m}^2/\text{kq olur}$
- $K_a = (2 \div 2,5) \cdot 10^{-5} \text{ m}^2/\text{kq olur}$
- ✓ $K_a = (1,0 \div 2) \cdot 10^{-11} \text{ m}^2/\text{kq olur}$
- $K_a = (0,5 \div 1,0) \cdot 5^{-6} \text{ m}^2/\text{kq olur}$

197. Stoks düsturu yalnız hansı formaya malik hissəciklər üçün doğrudur?

- yalnız kvadrat şəkilli formalı
- yalnız düz xətlili formalı
- yalnız pambıq lifi formalı
- ✓ yalnız kürəşəkilli formalı
- yalnız xaotik şəkilli formalı

198. Hissəciklərin aerosoldan ayrılması nə vaxt mümkündür?

- aerosol dinamik qüvənin təsiri altında olsun
- proses vakumdan aparılsın
- proses elektrolitlə aparılsın
- proses qapalı mühitdə aparılsın
- ✓ aerosol hər-hansı qüvvələrin təsir sahəsində olsun

199. Maye aerosollarda hissəciklərin forması necədir?

- tam kürə şəkillidir
- prizmatik şəkilli
- düz xətt şəkillidir
- pambıq lifi formasında
- ✓ kürəşəkilliyə yaxındır

200. Aerosol tullantılarının xarakteristikasını və ən vacibi layihə üçün verilənləri düzgün analiz etmək üçün hansı anlayışları bilmək lazımdır?

- ✓ aerosolların fiziki və mexaniki xassələrini
- aerosolların fiziki xassələrini
- aerosolların kimyəvi xassələrini
- aerosolların kimyəvi xassələrini

- aerosolların toksiklik xassələrini
- 201.** Buxar-qaz tullantılarından fərqli olaraq aerosol tullantısının daxili dinamikası necə sistemdir?
- qarışıq bir sistemdir
  - ✓ aydın görünən sistemdir
  - sabit bir sistemdir
  - toksiki bir sistemdir
  - pis qoxulu bir sistemdir
- 202.** Maye aerosollarda-maye hissəciklərinin buxarlanması nəticəsində, dispersiya mühitində nə müşahidə edilə bilər?
- yeni bir komponenti birləşmələr
  - ✓ yeni komponentlərin meydana gəlməsi
  - yeni nominal dəyişmə həddləri
  - yeni buxar-qaz tullantıları
  - yeni pis qoxulu birləşmələr (H2 S)
- 203.** Potensial yanğın-partlayış təhlükəli dispersiya mühitində, yanmayan, yəni təhlükəsizliyin əlavə amili nə rolunu oynayır?
- ✓ fleqmatizator
  - adsorbsiya rolunu
  - absorbsiya rolunu
  - katalizator rolunu
  - amartizator
- 204.** Bir qayda olaraq aerosol tullantılarında dispersiya mühitini hansı qatışıqlar təşkil edirlər?
- ftor və onun birləşmələri
  - xlor və onun birləşmələri
  - metal buxarları və metal oksidləri
  - ✓ çoxkomponentli buxar-qaz qatışıqları
  - pis qoxulu birləşmələr
- 205.** Atmosferə atılan sənaye tullantılarının çox böyük qismini nələr təşkil edirlər?
- əsasən karbonun oksidləri
  - yanacağın natamam yanma məhsulları
  - azot və kükürd oksidləri
  - müxtəlif ölçüsü bərk hissəciklər
  - ✓ aerosollar
- 206.** Buxar-qaz qatışıqlarının korroziya aktivliyi istehsalat şəraitində özünün necə göstərir?
- istehsalatın daxili qaydaları çərçivəsində
  - ✓ tədqiqatlarda və sorğu kitablarında verilənlərə uyğun olmayan şəkildə
  - toz-qaz soorucu avadanlığın tez sıradan çıxması
  - avadanlıqlara qarşı çox aqressiv şəkildə
  - dövlət standartında verilənlərə uyğun şəkildə
- 207.** İon illərdə buxar-qaz qarışığının komponentlərinə dair hansı məlumatlar genişləndirilmişdir?
- allergiklik xassələrinə dair məlumatlar
  - ✓ konserogenliyinə dair məlumatlar
  - çox komponentliyinə dair məlumatlar
  - toksikiliyinə dair məlumatlar
  - kəskin iyliyinə dair məlumatlar
- 208.** Buxar-qaz tullantılarının xassələrini öyrənməklə iş zonasında zərərli maddələrin nəyi müəyyən edilir?

- √ zərərli maddələrin buraxılabilən qatılıq həddləri
- zərərli maddələrin fiziki-kimyəvi xassələrini
- zərərli maddələrin norma həddləri
- zərərli maddələrin toksiklik dərəcəsi
- yaşayış yerlərindəki havanın vəziyyəti

209. Keyfiyyətsiz malla necə rəftar edilir? -

- anbara verilir
- basdırılır
- √ satışdan götürülür
- ucuzlaşdırılır
- məhv edilir

210. Döyməklə məhv etməyə hansı üsul deyilir? -

- √ mexaniki üsul
- yandırmaq
- texnoloji üsul
- kimyəvi üsul
- termiki üsul

211. Ekspertin buraxdığı tipik səhv zamanı nə baş verir? -

- √ akt düzgün tərtib edilmir
- rəy verilmir
- təhliləsassız olur
- akt nəticə düz gəlmir
- qərar səhv olur

212. Alınmış nəticələrin təhlilinin məqsədi nədir? -

- rəyi yazmaq
- baxış keçirmək
- √ yekun mərhələsini başa vurmaq
- aktı bitirmək
- qərarı yazmaq

213. Təcrübəli fransızca nə deməkdir? -

- inteliqent
- bilikli
- səriştəli
- ziyalı
- √ ekspertiza

214. Sorğu metodu hansı metoda aid edilir? -

- anket
- sosioloji
- √ ekspert metodu
- riyazi
- statistik

215. Ekspertiza sözü fransızca nə deməkdir ?

- səriştəli
- Ziyalı
- √ təcrübəli
- xüsusi bilikli

- bilikli

216. Sığınağa hava nə rejimində verilir?

- fasiləsiz olaraq verilir
- ✓ süzücü ventilyasiya rejimlərində verilir
- hər bir saatdan bir verilir
- müvafiq rejimə uyğun verilir
- mütəmadi rejimlə təmin olunur

217. Ekspertlərin iş yerini hazırlamağı sifarişçi nə vaxt edir? -

- yekun mərhələ
- əsas mərhələ
- nəticə
- ✓ hazırlıq mərhələsi
- qərar

218. 24 saata hansı malların ekspertizası aparılmalıdır? -

- nöqsansız mal
- nöqsanlı mal
- şərti təhlükəli mal
- təhlükəli mallar
- ✓ tez xarab olan mallar

219. Sifarişçi nəyi tərtib edir? -

- ✓ ekspertizanın keçirilməsini
- qərarı
- təyinatı
- məqsədi
- rəyi

220. Hazırlıq mərhələ ekspertizanın neçənci mərhələsidir? -

- ✓ 1ci
- 5ci
- 3cü
- 4cü
- 2ci

221. Emal yolu ilə məhv etmə hansı üsuldur? -

- ✓ texnoloji məhv etmə
- kimyəvi
- fiziki
- mexaniki
- termiki

222. Təhlükəli mallarla necə rəftar edilir? -

- ✓ məhv edilir
- termiki emaldan keçirilir
- yandırılır
- torpağa basdırılır
- tullanır

223. Çıxılma mərhələ təbiətə hansı növlərə bölünür? -

- bioloji
- kimyəvi
- √ kimyəvi, fiziki, mikrobioloji, bioloji
- elektromaqnitli, radiasiyalı
- akustik, istilik

224. Ekspertin risk şəraitində qiymətləndirilməsi hansı metoddur? -

- √ ekspert
- vizual
- səs
- sensor
- audio

225. Malların təhlükəsizliyinin mahiyyəti nədən ibarətdir ?

- ətraf mühitə ziyan vermə
- istehlakçının sağlamlığına ziyan vermə
- istehlakçının əmlakına ziyan verilməsi
- fauna və floraya təhlükə törətmə
- √ ziyandəymə riskinin maksimum həddə qədər məhdudlaşdırılması

226. Ekspertizadan imtina nə vaxt baş verir? -

- nəticə olmayanda
- protokol olmayanda
- √ mal olmadıqda
- qərar olmadıqda
- akt olmadıqda

227. Avtomobil yolları üçün torpaq ayırma normaları hansı normativ sənədlə göstərilir?

- CH 467 -72
- CH 467 -80
- CH 467 -78
- CH 467 -76
- √ CH 467 -74

228. Müəssisənin atmosfer tullantılarındakı zərərli maddələrinin qatılığının hesablanması metodikası hansı normativ sənədlə verilir?

- √ OHD - 86
- OHD - 91
- OHD - 92
- OHD - 90
- OHD – 88

229. Təbii mühafizə üzrə dövlətərası standartın hər bir kompleksinin neçə qrupu var?

- 3
- 10
- 2
- 9
- √ 7

230. Radioaktiv maddələrin tətbiqi ilə iş aparən müəssisələrdə sanitar-qoruyucu zonaların ölçüləri hansı idarə tərəfindən müəyyən edilir?

- Ekologiya və Təbii sərvətlər nazirliyi tərəfindən
- müəssisə rəhbərliyi və müvafiq nazirlik tərəfindən
- √ Dövlət Radiasiya nəzarəti idarəsi tərəfindən
- Respublika Nazirlər kabineti tərəfindən

- dövlət standartlaşma və parent komitəsi tərəfindən

231. Sanitariya baxımından sanitar-qoruyucu zonaları hansı hallarda artırmaq olar?

- ətraf mühitdə müəyyən edilməmiş zərərli komponentlər aşkar edildikdə
- dövlət əhəmiyyətli layihələr həyata keçirdikdə
- ətrafda külli miqdarda zərərli birləşmələr olduqda
- ətraf mühitdə kəskin tosiqi birləşmələr olduqda
- ✓ ətraf mühitdə zərərli olan, kifayət qədər öyrənilməmiş yeni birləşmələr olduqda

232. Hansı hallarda sanitar – qoruyucu zonaların ölçüləri artırıla bilər?

- atmosfer tullantıları həddən çox olduqda
- hakim küləklərin sürəti həddən çox olduqda
- təmizləmə üsulu effektivliyi itirdikdə
- ✓ tullantıların təmizlənməsi üçün üsul və vasitələr olmadıqda
- hava şəraiti tez-tez dəyişdikdə

233. Beşinci sinif müəssisə üçün sanitar – qoruyucu zona nə qədərdir?

- 500 metr
- 300 metr
- ✓ 50 metr
- 100 metr
- 200 metr

234. Dördüncü sinif müəssisə üçün sanitar – qoruyucu zona nə qədərdir?

- 300 metr
- ✓ 100 metr
- 800 metr
- 700 metr
- 500 metr

235. Üçüncü sinif müəssisələr üçün sanitar – qoruyucu zona nə qədərdir?

- 100 metr
- 100 metr
- 200 metr
- ✓ 300 metr
- 500 metr

236. 1000 metr məsafə hansı sinif müəssisələr üçün sanitar-qoruyucu zonanın məsafəsini göstərir?

- ✓ 1-cisınıf müəssisələr
- 3-cü sinif müəssisələr
- 4-cü sinif müəssisələr
- 5-ci sinif müəssisələr
- 2-ci sinif müəssisələr

237. əlverişsiz meteoroloji şəraitdə tullantıların nizamlanması hansı normativ sənədlə göstərilir?

- PD 52.04-52-81
- ✓ PD 52.04-52-85
- PD 52.04-52-87
- PD 52.04-52-89
- PD 52.04-52-83

238. CH u II II – 31 – 74 normativ sənədi nəyi ifadə edir?

- √ layihələndirmə normaları, su təchizatı, bayır şəbəkələr və qurğular
- inşaat materiallarına ayrılan standartlar və normalar
- layihələndirmə işlərində aparılan monitorinqlər
- layihələndirmə işlərində aparılan ekspertizalar
- layihələndirmə standartları, strukturu və mexanizmi

239. CH u Π normativ sənədi nəyi ifadə edir?

- sel-su normaları və qaydalarını
- layihələndirmə qanunlarını
- √ inşaat normaları və qaydalarını
- zəlzələ normaları və qaydalarını
- tikinti normaları və qaydalarını

240. CH 468 – 74 normativ sənədi nəyi ifadə edir?

- √ dəmir yolları üçün torpaqayırma normaları
- su kəmərləri üçün torpaqayırma normaları
- elektrik xətləri üçün torpaqayırma normaları
- boru kəmərləri üçün torpaqayırma normaları
- avtomobil yolları üçün torpaqayırma normaları

241. CH 467 – 74 normativ sənədi nəyi ifadə edir?

- əhali üçün torpaq sahəsi ayırma normaları
- √ avtomobil yolları üçün torpaq ayırma normaları
- dəmir yolu üçün torpaq ayırma normaları
- müəssisələr üçün torpaq ayırma normaları
- xüsusi vətəndaşlar üçün torpaq ayırma normaları

242. PD 52. 04 – 52 – 85 normativ sənədi nəyi ifadə edir?

- əlverişli meteoroloji şəraitlərdə tullantıların nizamlanması
- radiasiyalı şəraitdə tullantıların hesablanması
- səs-küy şəraitdə titrəyişlərin nizamlanması
- vibrasiyalı şəraitdə səs-küyün nizamlanması
- √ əlverişsiz meteoroloji şəraitdə tullantıların nizamlanması

243. OHD – 86 normativ sənədi nəyi ifadə edir?

- şəhərlərdə atmosfer tullantılarındakı zərərli maddələrin qatılığını
- √ müəssisənin atmosfer tullantılarındakı zərərli maddələrin qatılığının
- müəssisənin atmosfer havasındakı zərərli maddələrin kimyəvi
- su hövzələrindəki çirkab birləşmələri haqqında
- işləyən müəssisələrdə atmosferdəki zərərli maddələrin qatılığını

244. Layihə həllində havanın qorunması tədbirləri, razılaşdırılması, ekspertizanın aparılması və ümumi razılığa gəlməsi hansı normativ sənədlə göstərilir?

- OHD 1- 82
- OHD 1- 86
- OHD 1- 88
- OHD 1- 90
- √ OHD 1- 84

245. Yaşayış massivi ərazisində səs-küyün səviyyəsinin yol verilən səviyyəsi hansı normativ sənədlə göstərilir?

- CH-3077-80-ilə
- √ CH-3077-84-ilə
- CH-3077-86-ilə

- CH-3077-88-ilə
- CH-3077-82-ilə

246. Aşağıda sayılan göstəricilərdən hansı atmosfer havasının keyfiyyət meyarı deyil?

- ortasutkalıq buraxılabilən qatılıq həddi
- buraxılabilən atqı həddi
- √ maksimal çirklənmə zonası
- xroniki təsir zonası
- maksimal birdəfəlik buraxılabilən qatılıq həddi

247. Sanitar-epidimoloji idarə və tikinti komitəsi zərurət olduqda sanitar-qoruyucu zonanı nə edə bilər?

- Ləğv edə bilər
- √ Artıra bilər
- Genişləndirə bilər
- Nəzarətə götürə bilər
- Azalda bilər

248. 50 metr məsafə hansı sinif müəssisələr üçün qoruyucu zonadır?

- 1-ci sinif
- 3-cü sinif
- 4-cü sinif
- √ 5-ci sinif
- 2-ci sinif

249. 100 metr məsafə hansı sinif müəssisələr üçün qoruyucu zonadır?

- 1-ci sinif
- 3-cü sinif
- √ 4-cü sinif
- 5-ci sinif
- 2-ci sinif

250. 300 metr məsafə hansı sinif müəssisələr üçün qoruyucu zonadır?

- 1-ci sinif
- √ 3-cü sinif
- 4-cü sinif
- 5-ci sinif
- 2-ci sinif

251. 500 metr məsafə hansı sinif müəssisələr üçün qoruyucu zonadır?

- 1-ci sinif
- 3-cü sinif
- 4-cü sinif
- 5-ci sinif
- √ 2-ci sinif

252. Tullantı mənbəyindən yaşayış sahəsinin sərhəddinə qədər olan məsafə nəyi ifadə edir?

- Zərərli zonanın ölçüsünü
- Zərərli zonanın başlanmasını
- √ Sanitar-qoruyucu zonanın ölçüsünü
- Tikilən müəssisənin ərazisini
- Təmiz zonanın ölçüsünü

253. İnşaat normaları və qaydaları hansı normativ sənədlə göstərilir?

- CH və N-ilə
- CH və S-ilə
- CH və A-ilə
- √ CH və II-ilə
- CH və B-ilə

254. Geoloji kəşfiyyat quyuları qurğuları üçün torpaqayırma normaları hansı normativ sənədlə göstərilir?

- CH 462-72
- CH 462-78
- CH 462-77
- CH 462-76
- √ CH 462-74

255. Meliorasiya kanalları üçün torpaq ayırma normaları hansı normativ sənədlə göstərilir?

- CH 474-70
- CH 474-71
- CH 474-77
- √ CH 474-75
- CH 474-73

256. Elektrik şəbəkələri (≤ 500 B) üçün torpaq ayırma normaları hansı normativ sənədlə göstərilir?

- CH 465-70
- CH 465-78
- CH 465-76
- √ CH 465-74
- CH 465-72

257. Rabitə xəttləri üçün torpaq ayırma normaları hansı normativ sənədlə göstərilir?

- √ CH 451-74
- CH 451-78
- CH 451-77
- CH 451-76
- CH 451-75

258. İkinci sinif müəssisələr üçün sanitariya – qoruyucu zona nə qədərdir?

- 1000 metr
- 300 metr
- 150 metr
- √ 500 metr
- 1500 metr

259. Birinci sinif müəssisələr üçün sanitariya- qoruyucu zonanın məsafəsi nə qədərdir?

- 500 metirdir
- 300 metirdir
- √ 1000 metirdir
- 100 metirdir
- 800 metirdir

260. Sanitariya – qoruyucu zonaların ölçülərindən asılı olaraq müəssisələr neçə sinifə bölünürlər?

- 2 – sinifə bölünürlər
- 6 – sinifə bölünürlər
- √ 5 – sinifə bölünürlər

- 4 – sinifə bölünürlər
- 3 – sinifə bölünürlər

261. CH u II II-33-75 normativ sənədi nəyi ifadə edir ?

- √ layihələndirmə normaları. Ventilyasiyanı
- su təchizatı və kanalizasiyanı
- binaların seysmik davamlılığını
- elektrik və ventilyasiyanı
- elektrik və ventilyasiyanı

262. CH u II II-93-74 normativ sənədi nəyi ifadə edir ?

- layihələndirmə normaları və onun mərhələləri
- layihə işlərində ekspertiza qaydaları
- layihələrin sifarişçi və podratçı ilə razılaşdırılması
- √ layihələndirmə normaları. Avtomobillərə xidmət müəssisələri.
- layihə işləri və onun aparılma mərhələləri

263. CH u II II-32-74 normativ sənədi nəyi ifadə edir ?

- √ layihələndirmə normaları, kanalizasiya, bayır şəbəkələr və qurğular
- layihələndirmədə yekun sənədlərin tərtib edilməsi
- layihələndirmə, ekoloji analiz və qiymətləndirmə
- su təchizatı, inşaat işləri və layihələndirmə
- inşaat işləri, kanalizasiya, bayır şəbəkələr və qurğuları

264. Zərərli maddələri rekuperasiya etmək bizə nə verir?

- Zərərli tullantıları müəyyən etmək.
- Tullantıların tərkibini təyin etmək
- √ Zərərli tullantıları təmizləmək
- Zərərli tullantıları çökdürmək
- Zərərli tullantıları parçalamaq

265. Məhsuldarlıq 50.000 T/il olduqda sanitar-qoruyucu zonanın ölçüsü nə qədər olur?

- 1000 metr
- √ 100 metr
- 300 metr
- 500 metr
- 700 metr

266. Məhsuldarlıq 10.000-20.000 T/il olduqda sanitar-qoruyucu zonanın ölçüsü nə qədər olur?

- 200 metr
- 100 metr
- 500 metr
- 400 metr
- √ 300 metr

267. Məhsuldarlıq 50.000 T/il olduqda bu müəssisə hansı sinifə aid edilir?

- 1-ci sinifə
- 3-cü sinifə
- √ 4-cü sinifə
- 5-ci sinifə
- 2-ci sinifə

268. Məhsuldarlıq 20.000-100.000 T/il olduqda sanitar-qoruyucu zonanın ölçüsü nə qədər olur?

- 100 metr
- √ 500 metr
- 700 metr
- 900 metr
- 300 metr

269. Məhsuldarlıq 20.000-100.000 T/il olduqda bu müəssisə hansı sinifə aid edilir?

- 1-ci sinifə
- 3-cü sinifə
- 4-cü sinifə
- 5-ci sinifə
- √ 2-ci sinifə

270. İstehsal gücü ≥ 100.000 T/il olduqda sanitar qoruyucu zonanın ölçüsü nə qədər olur?

- 200 metr
- 600 metr
- 800 metr
- √ 1000 metr
- 400 metr

271. İstehsal gücü ≥ 100.000 T/il olduqda bu müəssisə hansı sinifə aid edilir?

- √ 1-ci sinifə
- 3-cü sinifə
- 4-cü sinifə
- 5-ci sinifə
- 2-ci sinifə

272. Zərərli maddələri rekuperasiya etmək bizə nə verir?

- Tullantıların tərkibini təyin etmək
- √ Zərərli tullantıları təmizləmək
- Zərərli tullantıları çökdürmək
- Zərərli tullantıları parçalamaq
- Zərərli tullantıları müəyyən etmək.

273. Sənaye müəssisəsində hidravlik və ya pnevmatik nəqliyyat novündən nə üçün istifadə edirlər?

- √ Tozlanan materiallarının neql edilməsi üçün
- Səxləri materialla təmin etmək üçün
- Səxləri xammalla təmin etmək üçün
- Hazır detalları daşımaq üçün
- Yığılan metal qırıntıların daşımaq üçün

274. CH 245-71 normativi nəyi ifadə edir?

- Sənaye müəssisəsinin layihə standartını
- Layihə normaları və işıqlandırmanı
- Layihə normaları və səs-küyü
- √ Sənaye müəssisələrinin layihələndirilməsində sanitariya normalını
- Sənaye müəssisəsinin sanitar-qoruyucu zonasını

275. Sənaye müəssisəsinin sanitar-qoruyucu zonası hansı normativlə göstərilir?

- √ CH və П I I I -89- 80-ilə
- CH və П I I I -89- 83-ilə
- CH və П I I I -89- 85-ilə

- CH və П I I I -89- 87-ilə
- CH və П I I I -89- 81-ilə

276. Sənaye müəssisələrinin su təchizatı balansını hansı normativlə göstərirler?

- CH və П I I I -31- 81-ilə
- CH və П I I I -31- 85-ilə
- ✓ CH və П I I I -31- 88-ilə
- CH və П I I I -31- 91-ilə
- CH və П I I I -31- 83-ilə

277. Aerosol (ikifazalı) tullantılardan zərərli qazları ayırmaqdan ötrü aşağıda sayılan üsullardan hansı bu məqsəd üçün yararlıdır?

- absorbsiya
- adsorbsiya
- katalitik
- termiki
- ✓ kondensasiya

278. İstehsalın həcminə əsasən sanitariya – qoruyucu zonalar V-ci sinfə necə ayrılır?

- məhsuldarlıq 4.000 – 5.000 T/il olduqdu (50m)
- məhsuldarlıq 2000 – 3.000 T/il olduqdu (50m)
- məhsuldarlıq 1000 – 2000 T/il olduqdu (50m)
- ✓ məhsuldarlıq 1000 t/il olduqdu (50m)
- məhsuldarlıq 3.000 – 4.000 T/il olduqdu (50m)

279. İstehsalın həcminə əsasən sanitariya – qoruyucu zonalar IV-cü sinfə necə ayrılır?

- məhsuldarlıq 15.000 – 20.000 T/il olduqdu (100m)
- məhsuldarlıq 8.000 – 10.000 T/il olduqdu (100m)
- məhsuldarlıq 5.000 – 8.000 T/il olduqdu (100m)
- ✓ məhsuldarlıq 5.000 T/il olduqdu (100m)
- məhsuldarlıq 10.000 – 15.000 T/il olduqdu (100m)

280. İstehsalın həcminə əsasən sanitariya – qoruyucu zonalar III-cü sinfə necə ayrılır?

- məhsuldarlıq 20.000 – 50.000 T/il olduqdu (300m)
- məhsuldarlıq 20.000 – 30.000 T/il olduqdu (300m)
- məhsuldarlıq 20.000 – 25.000 T/il olduqdu (300m)
- ✓ məhsuldarlıq 10.000 – 20.000 T/il olduqdu (300m)
- məhsuldarlıq 20.000 – 40.000 T/il olduqdu (300m)

281. İstehsalın həcminə əsasən sanitariya-qoruyucu zonalar II-ci sinfə necə ayrılır?

- ✓ məhsuldarlıq 20.000 – 100.000 T/il olduqdu (500m)
- məhsuldarlıq 20.000 – 70.000 T/il olduqdu (500m)
- məhsuldarlıq 20.000 – 60.000 T/il olduqdu (500m)
- məhsuldarlıq 20.000 – 50.000 T/il olduqdu (500m)
- məhsuldarlıq 20.000 – 80.000 T/il olduqdu (500m)

282. Atmosfer havasını zərərli və pis qoxulu maddələrlə çirkləndirən xəttili mənbələr hansılardır?

- intensiv olan avtomobil nəqliyyat yolları
- ətraf iyili maddələr ötürən zavodlar
- intensiv işləyən qalvanik emal sexləri
- ✓ intensiv hərəkətli dairəvi yollar, boru kəmərləri
- intensiv təyyarə uçuş zolaqları

283. Atmosfer havasını zərərli və pis qoxulu maddələrlə çirkləndirən sahəvi mənbələr hansılardır?

- məhsulun boşaldıldığı anbarlar
- binaların giriş və çıxış yerləri
- √ binaların zenit fənərləri, xammalın boşaldığı açıq meydançalar
- müəssisənin emal sexləri
- hazır məhsul anbarları

284. Məhsuldarlıq 10.000-20.000 T/il olduqda bu müəssisə hansı sinifə aid edilir?

- 1-ci sinifə
- √ 3-cü sinifə
- 4-cü sinifə
- 5-ci sinifə
- 2-ci sinifə

285. Atmosfer havasını zərərli və pis qoxulu maddələrlə çirkləndirən nöqtəvi mənbələr hansılardır?

- zərərli və qoxulu qazlar
- √ atqı boruları və şaxtaları
- toz soorucu boruları
- ventilyasiya boruları
- kükürlü və azotlu qazlar

286. Zərərli tullantıları təmizləmək üçün hansı üsuldan istifadə etmək lazımdır?

- zərərli maddələri çökdürmə üsulundan
- yaş üsulla çökdürmə metodundan
- √ zərərli maddələri rekuperasiya etməklə
- texnoloji prosesi tənzimləməklə
- quru üsulla çökdürmə vasitəsindən

287. Sənaye müəssisələrinin layihələndirilməsində sanitariya normalı hansı №li norma-tiv sənədlə ifadə edilir?

- CH 145 – 70 ilə
- CH – 345 – 72 ilə
- CH – 445 – 73 ilə
- CH – 545 – 74 ilə
- √ CH 245 – 71 ilə

288. İstehsal prosesində zərərli maddələrin ayrılmaması üçün texnoloji avadanlıqlarda və boru kəmərlərində nə etmək lazımdır?

- texnoloji prosesdə avtomatlaşdırma tətbiq etmək
- qapalı texnologiya sisteminə keçmək
- √ qovuşma və birləşmə yerlərini hermetikləşdirmək və
- ventilyasiya sisteminin işini gücləndirməli
- boru kəmərlərini mütəmadi təmizləmək

289. Verilənlərin ümumiləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi, ekspertiza aktının tertib edilməsi hansı mərhələdə aparılır?

- 4-cü mərhələsində]
- 1-ci mərhələsində
- 2-ci mərhələsində
- √ 3-cü mərhələsində
- 5-ci mərhələsində

290. Obyekt üzrə alınan məlumatların analitik işlənməsi ekoloji ekoloji ekspertizada hansı mərhələdə aparılır?

- 1-ci mərhələsində
- √ 2-ci mərhələsində
- 5-ci mərhələsində

- 4-cü mərhələsində
  - 3-cü mərhələsində
- 291.** Layihənin lazımi rekvizitlərinin olması onların qüvvədə olan qanunvericiliyə uyğunluğu ekoloji ekspertizanın hansı mərhələsində yoxlanılır?
- √ 1-ci mərhələsində
  - 5-ci mərhələsində
  - 4-cü mərhələsində
  - 3-cü mərhələsində
  - 2-ci mərhələsində
- 292.** İqtisadi və ekoloji maraqların harmonik birliyi hansı prinsiplərə riayət etməkdir?
- Biosferə
  - Litosferə
  - Ətraf mühitə
  - √ Ekoloji ekspertizaya
  - Atmosferə
- 293.** DÜİST 17.6.1.01 – 83 şəkildə ifadə edilən təbiəti mühafizə standartı hansı kompleksə aiddir?
- atmosfera
  - landşaftlar
  - hidrosfera
  - fauna
  - √ flora
- 294.** Hansı yanacağın yandırılmasından atmosferə yayılan tozların miqdarı daha çox olur?
- təbi qaz
  - koks qazı
  - torf
  - mazut
  - √ daş kömür
- 295.** 7.4.2.01 – 81 şəkildə ifadə edilən təbiəti mühafizə üzrə standart hansı kompleksə aiddir?
- fauna
  - atmosfera
  - √ torpaqlar
  - flora
  - hidrosfera
- 296.** Ekoloji ekspertizanın II-ci (əsas) mərhələsində əsas diqqəti nə cəlb edir?
- layihələndirilən obyektin monitorinqi
  - obyektin yerləşdiyi ərazi haqqında məlumatlar
  - √ obyekt üzrə alınan məlumatların analitik işlənməsi
  - monitorinqin nəticələrinin analizi
  - layihə materiallarının dəqiqləşdirilməsi
- 297.** Ekoloji ekspertizanın yerinə yetirilməsi neçə mərhələyə ayrılır?
- 2 – mərhələyə
  - √ 3 – mərhələyə
  - 6 – mərhələyə
  - 5 – mərhələyə
  - 4 – mərhələyə

298. Ekoloji ekspertizada I-ci mərhələdə (hazırlıq mərhələsi) nələr yoxlanılır?

- layihə işlərində ekoloji elementlərin tamlığı
- layihə işinin normativ aktlarının təşkili
- ✓ layihənin lazımı rekvizitlərin olması, onların qüvvədə olan qanunvericiliyə uyğunluğu
- layihə işlərinin standartlara uyğunluğu
- layihə işinin inşaat normativlərinə uyğunluğu

299. Layihələrin tətbiqi prosesində ekoloji təhlükəsizliyin rolu nədir?

- layihə işini qurtardıqda istehsal müəssisəsi ilə ekoloji məsələlərin həlli prinsipi
- layihələrin ekoloji baxımdan normativlərə cavab verməsi
- layihələrin tamamlanması və ekoloji təhlükəsizliyin təmin edilməsi
- layihə işində əmələ gələn əlavələrin sifarişçi ilə razılaşdırılması
- ✓ layihə işinin tətbiqində ekoloji təhlükəsizliyin təmin edilməsi

300. ərazi-istehsalat baxımından layihənin tətbiqinin ekspertizasına olan tələbat nədir?

- layihənin seçilən ərazi üçün məqsədyönlü olması
- layihə işi ilə seçilən ərazinin uyğunluğu
- ✓ layihənin ərazi-istehsalat sahəsinə tətbiqi və ekoloji baxımdan məqsədəuyğunluğu
- layihənin ərazi-istehsalat sahəsində yoxlanılması
- layihə işi ilə seçilən ərazi-istehsalat sahəsinin monitorinqi

301. Ekoloji ekspertizanı aradıqda hansı prinsiplərə riayət edilməlidir?

- siyasi və ekoloji maraqların harmonik birliyi
- ✓ iqtisadi və ekoloji maraqların harmonik birliyi
- təbii və antropogen maraqların harmonik birliyi
- cəmiyyət və təbiətin harmonik birliyi
- cəmiyyət və ekoloji maraqların harmonik birliyi

302. Layihələrin ekoloji ekspertizasını hansı prinsiplərə riayət etməklə aparırlar?

- cəmiyyətin arzu etdikləri mühitdə yaşamaq hüquqları
- dövlət siyasətinin ekoloji qanunlarla uzlaşması
- insanların ekoloji mühitdə yaşamaq hüququnun üstün olması
- insanların sağlam ekoloji mühitdə yaşamaq hüququnda
- ✓ cəmiyyətin sağlam ekoloji mühitdə yaşamaq hüququnun müəyyən edici olması

303. Aerozol tullantıların dispers fazanın çökmə sürəti düsturunda hissəciyin forması hansı hərf ilə işarə edilir?

- M_1 -ilə
- E_1 -ilə
- D_1 -ilə
- V_1 -ilə
- ✓ K_1 -ilə

304. Aerozol tullantılarda qrafit tozu hansı xassələdir?

- Elektriki keçirməyəndir
- Elektriki keçirəndir
- İslanandır
- √ İslanmayandır
- Oksid əmələ gətirəndir

305. İkinci qrup sənaye istehsalatları və texnoloji qurğular atmosferə nə ötürür?

- Həll olmayan bərk tullantılar
- Buxar şəkilli tullantılar
- Qaz şəkilli tullantılar
- İki fazalı aerosol tullantılar
- √ Pis qoxulu qazlar və ya aspirasiya havası

306. Atmosferdəki zərərli maddələrin maksimal qatılığı 20 dəq ərzində insan orqanizmində nə yaratmamalıdır?

- Yorğunluq
- √ Reflektorlu reaksiya
- Zəhərlənmə
- Kimyəvi reaksiya
- Halsızlıq

307. Turbulent diffuziya tullantıların atmosferdə səpələnməsinə necə təsir edir?

- Zəif
- Hiss olunmayan
- √ Ən güclü
- Güclü
- Orta

308. Doqquz kompleksdən ibarət olan dövlətlərarası standart nəyə aiddir?

- √ Təbiəti mühafizəyə
- Verilənlərin ümumiləşdirilməsinə
- Layihənin monitorinqinə
- Layihənin ekspertizasına
- Monitorinqin qiymətləndirilməsinə

309. Zərərli maddələrin atmosferdə buraxıla bilən ortasutkalıq qatılıq həddinin ölçü vahidi necədir?

- √ mq/m^3
- q/sm^3
- kq/m^3
- ton/m^3
- ton/sutka^3

310. Atmosferin çirklənməsinin nisbi təhlükə göstəricilərinin (a) maksimal qiyməti hansı ərazi üçün götürülür?

- əkin sahələri
- √ qoruqlar
- meşələr
- bağlar, üzümlüklər
- sənaye müəssisələrinin ərazisi

311. Hansı toz hissəcikləri ən yüksək sahəyə malikdir?

- kürəşəkilli
- yuvarlaq, nahamar səthi
- iynəvari
- √ lövhəşəkilli

- uzunsov
- 312.** Atmosferin yer səthinə yaxın qatlarında (250 – 600 m) temperatur inversiyası tullantıların atmosferdə səpələnməsinə necə təsir edir?
- səpələnməni üfüqi müstəvidə yaxşılaşdırır
  - səpələnməyə heç cür təsir etmir
  - səpələnməni yer səthinə yönəldir
  - ✓ səpələnməni bütün hallarda pisləşdirir
  - səpələnməni şaquli müstəvidə yaxşılaşdırır
- 313.** Aşağıda sayılan tozlardan hansı islanmayandır?
- kvars tozu
  - sement tozu
  - əhəng tozu
  - ✓ qrafit tozu
  - alunit tozu
- 314.** Tullantıların atmosferdə səpələnməsinə ən güclü təsir edən hansı diffuziya prosesidir?
- molekulyar diffuziya
  - dinamiki diffuziya
  - termiki diffuziya
  - ✓ turbulent diffuziya
  - kimyəvi diffuziya
- 315.** Sənaye müəssisələrinin sanitariya təsnifatında onları neçə sinifdə qruplaşdırırlar?
- ✓ 5
  - 3
  - 6
  - 4
  - 10
- 316.** Sanitar qoruyucu zonanın ölçüsü zəruri hallarda normalaşdırılmış qiymətdən nə qədər çox götürülə bilər?
- 50 m
  - ✓ 3 dəfə
  - 1000 m
  - 2 dəfə
  - 250 m
- 317.** Təbiəti mühafizə üzrə dövlətlərarası standartın neçə kompleksi var?
- 12
  - 6
  - ✓ 9
  - 5
  - 7
- 318.** Ekoloji ekspertizanın III-cü (son mərhələ) mərhələsində əsas hansı işlər yerinə yetirilir?
- ərazinin ilkin seçilməsi barədə sənədlərin olması
  - layihələrin və smetaların razılaşdırılması və təsdiq olması
  - layihə işlərinin seçilməsi və aqşamaya köçürülməsi
  - layihə işlərinin müvafiq bölmələrə verilməsi
  - ✓ verilənlərin ümumiləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi; ekspertizaaktının tərtib edilməsi
- 319.** Ekoloq-ekspert fəaliyyətində hansı elementlər olmalıdır?

- ekoloq – ekspert fəaliyyətində ekoloji proqnoz amilləri olmalıdır
- ekoloq – ekspert fəaliyyətində elmi əsaslandırılması
- ekoloq ekspert işinləki təcrüği fəaliyyət
- ekoloji ekspertizanın aparılma siyasəti
- ✓ ekoloq – ekspert fəaliyyətində ekoloji proqnoz amilləri olmalıdır

320. Hansı qaztəmizləyici qurğuda toz-qaz axımının sürəti maksimal olur?

- ✓ venturi skrubberi
- elektrik süzgəci
- siklon
- rotasion toztutucu
- xortumlu (qolçaqlı) süzgəc

321. Toztutucu qurğuların bunkerlərini möhkəmliyə hesabladıda tozların hansı parametrlərini nəzərə alırlar?

- toz hissəciklərinin həqiqi sıxlığını
- tozların disperss tərkibini
- tozların yapışma qabliyyətini
- tozların xüsusi elektrik müqavimətini
- ✓ tozların tökülmə sıxlığını

322. Aşağıdakı tozlardan hansı güclü yapışan tozlar qrupuna aid edilir?

- domna tozu
- ✓ azbest tozu
- gil-torpaq tozu
- quru kvars tozu
- şamot tozu

323. Qaztəmizləmədə toz hissəciklərinin hansı ölçüsü müəyyənedicidir?

- effekt diametri
- ✓ ekvivalent diametri
- orta diametri
- maksimal ölçüsü
- minimal ölçüsü

324. Toz hissəciklərinin bir – birinə yapışmasının (autogeziya) xarakterizə edən parametrik – dartılmada möhkəmlik 300 – 600 Pa hüdudlarında olarsa belə tozlar hansı qrupa aid edilir?

- yapışmayan tozlar
- güclü yapışan tozlar
- ✓ mötədil yapışan tozlar
- zəif yapışan tozlar
- pis yapışan tozlar

325. İşləyən təmizləyici qurğuları ekoloji ekspertizaya məruz etdikdə nümunə götürülən və ölçmələr aparılan yerqaz axımının turbulent olduğu qaz kəməri kəsiyindən hansı məsafədə olmalıdır?

- 0,5 D məsafəsində
- 0,1 D məsafəsində
- 10 D məsafəsində
- ✓ (4 – 5) D məsafəsində
- (1 – 2) D məsafəsində

326. Atmosferə pis qoxulu və aspirasiya havası atan texnoloji avadanlıqlardan sonra yerləşdirilən təmizləyici qurğularda hansı hallarda nəzarət örcü cihazları qoyulur

-

$Q_{qaz} > 25000 \text{ m}^3 / \text{saat}$ olduqda

- bütün hallarda

✓

$Q_{qaz} > 50000 \text{ m}^3 / \text{saat}$ olduqda

-

$Q_{qaz} > 25000 \text{ m}^3 / \text{saat}$

- heç bir halda

327.

Zərərli maddələrin atmosferdəki maksimal birdəfəlikburaxılabilən qatılıq həddi (BQHm·b) hansı müddət ərzində təsir etdikdə insan orqanizmində reflektorlu reaksiya yaratmamalıdır?

- ✓ 20 dəqiqə

- 1 sutka
- 8 saat
- 30 dəfə
- 6 saat

328.

Sənaye tozlarının həqiqi (ρ_h) görünən (ρ_g) və tökülmə (ρ_t) sıxlıqları öz qiymətlərinə görə necə fərqlənilirlər?

-

$$\rho_h > \rho_g = \rho_t$$

-

$$\rho_h = \rho_g < \rho_t$$

-

$$\rho_h < \rho_g < \rho_t$$

- ✓

$$\rho_h > \rho_g > \rho_t$$

-

$$\rho_h > \rho_g = \rho_t$$

329.

Zərərli maddələrin atmosferdə buraxılabilən qatılıq həddinin mq/m^3 –li göstərilmiş qiymətini ppm-lə (milyonda biri qismlərlə) ifadə etmək üçün hansı düsturlardan istifadə edirlər?

-

$$BQH(\text{mq}/\text{m}^3) = \frac{M \cdot g}{22,4} \cdot BQH(\text{ppm})$$

-

$$BQH(\text{mq}/\text{m}^3) = \frac{M \cdot V}{22,4} \cdot BQH(\text{ppm})$$

-

$$BQH(mq/m^3) = \frac{22,4}{M \cdot \eta} \cdot BQH(ppm)$$

•

$$BQH(mq/m^3) = \frac{22,4}{M} \cdot BQH(ppm)$$

√

$$BQH(mq/m^3) = \frac{M}{22,4} \cdot BQH(ppm)$$

330. İnersiyalı quru toztutuculara hansı qurğular aiddir?

- köpüklü aparatlar, nəmsüzgəclər və arakəsməli tutucular
- şırnaqlı, impulsu əks-üfürücü və xortumlu
- √ siklonlar-tək qrupp şəklində və batareyalı; arakəsməli toztutucular, akustik koaqulyatorlar, rotoklonlar
- kombinasiya edilmiş, çərçivəli və məsaməlikli süzgəclər
- quru toztutucular, siklonlar və nasadkalı skruberlər

331. Ekoloji ekspertiza prosesində layihələrin ekoloji məzmununu dəqiq və hərtərəfli öyrənmək üçün aşağıda sayılan üsulların hansından istifadə edilmir?

- √ səmərəliləşdirmə
- analiz və sintez]
- müqayisə və müşahidə
- təsvir
- mücərrədləşdirmə

332. Elektrik suzğəci yüksək dispersiyə malik olan tozların ayrılması üçün necə qurğudur?

- Təmizləyici qurğudur
- Əlverişsiz qurğudur
- Münasib qurğudur
- √ Ən effektiv qurğudur
- Tozsorucu qurğudur

333. Daş kömür yanacağıının yandırılmasından atmosfərə yayılan tozların miqdarı digər qazlarla müqayisədə necədir?

- √ Daha çoxdur
- %-lə azdır
- %-lə çoxdur
- Nisbətdə bərabərdir
- Hədsiz azdır

334. Azbest tozu hansı tozlar qrupuna aiddir?

- İslanan
- İslanmayan
- Uçucu tozlar
- Yapışmayan
- √ Güclüyaşıyan

335. Ekoloji ekspertizanı yerinə yetirdikdə ekspertiza obyektləri üzrə materialların analitik işlənməsi hansı mərhələdə yerinə yetirilir?

- √ əsas mərhələdə
- texniki mərhələdə
- hazırlıq mərhələsində

- son mərhələdə
- təşkilati mərhələdə

336. Qəzətməzəmədə ekvivalent diametr hansı ölçünü ifadə edir?

- Qərarverici ölçüsünü
- Ehtimal ölçüsünü
- Uzunluq ölçüsünü
- Həcm ölçüsünü
- ✓ Müəyyənədiçi ölçüsünü

337. Lövəşəkəkilli toz hissəcikləri nəyə malikdirələr?

- Korroziya xassəsinə
- Uduculuq xassəsinə
- Oksidləşmə xassəsinə
- Çox kiçik sahəyə
- ✓ Ən yüksək sahəyə

338.

Tökmə sıxlığı ($\rho_{\text{tök}}$) 600 – 1100 kq/m³ hüdudlarında olan tozvari materialları hansı qruppa aid edirlər ?

- çox ağır
- ✓ orta
- çox yüngül
- yüngül
- ağır

339. Hansı üzvi yanacağı yandırılmasından əmələ gələn tüstü qazlarında V2 O5 daha çox olur?

- qonur kömür
- torf
- ✓ mazut
- təbii qaz
- daş kömür

340. Toz-qaz qarşığından çox yüksək dispersliyə malik olan tozların ayrılması üçün ən effektiv qurğu hansıdır?

- konusvari siklon
- burağanlı toztutucu
- tozçökdürücü kamera
- batareyalı siklon
- ✓ elektrik süzğəci

341. Aerosol tullantılarından disperss fazanın çökmə sürətinin hesablanma düsturunda K1 əmsalı nəyi nəzərə alır?

- hissəciyin ölçüsünü
- hissəciyin sıxlığını
- hissəciyin kütləsini
- hissəciyin yükünü
- ✓ hissəciyin formasını

342. Atmosfer ris qorxulu qazlar və ya aspirasiya havası atan sənaye istehsalatları və texnoloji qurğular hansı qruppa aid edirlər?

- 1
- 4
- 5
- ✓ 2

343. Atmosferə xeyli miqdarda zərərli maddələr atan müəssisələrin ekoloji ekspertiza-ya təqdim edilən kartoqrafik materiallarında müəssisənin sərhəddindən hansı radiusda ərazi əhatə edilməlidir?

- √ 10 km
- 2 km –dən az olmayaraq
- 50· H tüstü borusu qədər
- 5 km – dək
- 2,5 km - dək

344. Toz – qaz kəmərlərində dinamik təzyiqli necə hesablayırlar?

$$P_{din} = 9,81 hka \varphi_{sp} \cdot \varphi_m$$

$$P_{din} = 9,81 h \varphi_{sp}$$

$$\sqrt{P_{din} = 9,81 hka \varphi_m / \varphi_{sp}}$$

$$P_{din} = 9,81 h^2 ka \varphi_{sp} / \varphi_m$$

$$P_{din} = 9,81 h \cdot \varphi_m$$

345. Quru toz – qaz təmizləyici qurğuda qazların (disporsiya mühitinin) temperaturu ilə onların şəh nöqtəsi temperaturu arasında optimal asılılıq necə olmalıdır?

$$t_{qaz} \gg t_{\text{şeh nöq}}$$

- fərqi yoxdur

$$\sqrt{t_{qaz} > t_{\text{şeh nöq}}}$$

$$t_{qaz} < t_{\text{şeh nöq}}$$

$$t_{qaz} = t_{\text{şeh nöq}}$$

346. Toz – qaz kəmərinə işçi təzyiqdə və temperaturda keçən qazların həcmi normal şərait üçün necə hesablayıblar?

$$Q_n = 0,0027 \cdot Q_l \frac{(273 + t_q)}{(P_a + P)}$$

$$Q_n = 0,0027 \cdot Q_l \frac{(P_a - P)}{(t_g - 273)}$$

$$Q_n = 0,0027 \cdot Q_l \frac{(P_a - P)}{(273 + t_g)}$$

$$Q_n = 0,0027 \cdot Q_l \frac{(P_a + P)}{(273 + t_g)}$$

√

$$Q_n = 0,0027 \cdot Q_l \frac{(P_a \pm P)}{(273 + t_g)}$$

347. Atmosferi çirkləndirən mənbə olan sənaye istehsalatları texnoloji qurğular tullantıların tərkibi və zərərliyinə görə neçə qrupa bölünür?

- 6-qrupa bölünür
- 2-qrupa bölünür
- 5-qrupa bölünür
- √ 4-qrupa bölünür
- 3-qrupa bölünür

348. Qazların kimyəvi təmizlənməsinə hansı növ qurğular aiddir?

- rekperasiyalı, absorbsiyalı və nəm toztutucular
- √ absorbsiya, adsorbsiya, hemosorbsiya və rekuperasiyalı qurğular
- sürətli turbulentli, nəm rotoklonlar və adsorbsiyalı
- Hemosorbsiya, köpüklü aparatlar və tutulan komponentli
- köpüklü aparatlar, içi boş aparatlar və turbulent aparatlar

349. Nəm toztutuculara hansı qurğular aiddir?

- √ içi boş və içlikli skruberlər, nəm siklonlar, sürətli turbulent
- məsaməcikli süzgəclər, xortumlu və batareyalı
- arakəsməli toztutucular, rotoklonlar və köpüklü aparatlar
- nəm siklonlar arakəsməli toztutucular və xortumlu
- nəm rotoklonlar, içlikli skruberlər və rotoklonlar

350. Parçalı, lifli və məsaməcikli süzgəclərə hansı qurğular aiddir?

- rotoklonlu, nasadkalı, və köpüklü aparatlar
- torlu, xortumlu, elektrodlu və süzgəcli
- turbulentli, siklonlu və nasadkalı
- √ kisəli, çərçivəli, xortumlu, şırnaqlı və impulsu əks üfürücü
- batareyalı, akustik, şırnaqlı aparatlar

351. Qaz-toz təmizləyici qurğular nə üçün istifadə edilir?

- ətraf mühiti zərərli komponentlərdən zərərsizləşdirməkdən ötürü
- √ tullantı qazları tutumaq üçün
- ətraf mühiti sərinləşdirmək üçün
- texnoloji tullantı qazları, ventilyasiya sistemlərinin tullantılarından zərərli komponentləri tutmaq üçün
- zərərli komponentlərin tərkibini öyrənmək üçün

352. Ekoloji ekspertizanın tələbləri nələrə eyni dərəcədə aiddir?

- insanlara, ətraf mühitə və müəssisələrə
- qaq-toz təmizləyici qurğulara və istehsal müəssisələrinə
- √ işləyən, layihələndirilən və quraşdırılan qaz-toz təmizləyici qurğulara
- floraya, faunaya, heyvanlar aləmi
- layihələrə, müəssisələrə və yaşayış massivlərinə

353. Elektrik qaztəmizləyici aparatlara hansı tip aparatlar daxildir?

- Adsorbsiyalı qaz təmizləyici aparatlar
- √ Quru, nəm və kombinasiya edilmiş aparatlar
- Elektrik qaz təmizləyici aparatlar
- Təbii üsulla təmizləyici aparatlar
- Absorbsiyalı qaz təmizləyici aparatlar

354. Texnoloji tullantı qazları, ventilyasiya sisteminin tullantılarının təmizlənməsi hansı qurğularla həyata keçirilir?

- Mərkəzdənqaçma qurğusu ilə
- √ Qaz-toz təmizləyici qurğusu ilə
- Elektrik süzgəcli qurğu ilə
- Yaş toz təmizləmə ilə
- Qurutəmizləmə ilə

355. Kondensasiya üsulu aerosol (iki fazalı)tullantılarından zərərli qazları ayırmaqda rolu necədir?

- Effektivdir
- Əvəzolunmazdır
- Normaldır
- Yararlıdır
- √ Yararsızdır

356. Venturi skrubber qaztəmizləyici qurğuda toz-qaz axınının sürəti necə olur?

- Zəif olur
- √ Maksimal olur
- Burulğanlı olur
- Orta olur
- Güclü olur

357. Diametri 1,5 m-dək olan kəmərlərdə təzyiq en kəsik üzrə necə paylanır?

- təzyiqdən asılı olaraq paylanır
- √ bərabər paylanır
- qeyri-bərabər paylanır
- sabit olaraq paylanır
- dəyişgən paylanır

358. Borularda ölçmə apardıqda açılan kiçik diametrlil ($d = 20$ mm) deşiklər toz-qaz axınının nəyini ölçmək üçündür?

- tozun borudan çıxarmasını sürətləndirmək üçün
- tozun sıxlığını artırmaq üçün
- tozun çökdürmək üçün
- tozun ölçüsünü kiçiltmək üçün
- √ tozun t-ni və statik təzyiqi ölçmək üçün cihazları yerləşdirmək

359. Qazların kimyəvi təmizlənməsi aparatlarında hansı parametrlər avtomatik olaraq sabit saxlanmalıdır?

- qazların təzyiqi və kimyəvi tərkibi
- qazların kimyəvi tərkibi və qatılığı

- ✓ məhlulların qatılığı, təzyiqi və sərfi
- məhlulların t-ru, həcmi və sıxlığı
- qazların t-ru və sıxlığı

360. Hansı qrup avadanlıqdan sonra yerləşən toz-qaz təmizləyici qurğularda, qaz qarışığının miqdarından asılı olmayaraq nəzart-ölçü cihazları qoyulmalıdır?

- II-ci qrup avadanlıqdan sonra
- V-ci qrup avadanlıqdan sonra
- ✓ IV-cü qrup avadanlıqdan sonra
- I-ci qrup avadanlıqdan sonra
- III-cü qrup avadanlıqdan sonra

361. Qaztəmizləyici və toztutucu qurğularda qəza rejimini aradan qaldırmaq üçün hansı tələblər göstərilir?

- qurğu II-ci qrupa aid avadanlıqdan əvvəl yerləşərsə və təmizlənən qazın miqdarı 40 min m³/saatdan çox olarsa
- qurğu II-ci qrupa aid edilən avadanlıqdan sonra yerləşərsə və təmizlənən qazın miqdarı 30 min m³/saat olarsa
- qurğu I-ci qrupa aid avadanlıqdan sonra yerləşərsə və təmizlənən qazın miqdarı 20 min m³/saat olarsa
- qurğu II-ci qrupa aid avadanlıqdan sonra yerləşərsə və onda təmizlənən qazın miqdarı 60 min. m³/saatdan çox olarsa
- ✓ qurğu II-ci qrupa aid avadanlıqdan sonra yerləşərsə və onda təmizlənən qazın miqdarı 50 min m³/saatdan çox olarsa

362. Xortumlu süzğəclər üçün hansı hallar qəza rejimi sayılır?

- təmizlənən qazın temperaturu xortumun temperaturundan çox olarsa
- ✓ əgər xortumların parçası (materialı) süzğəcləmə xassəsini itirərsə
- xortumda yaranan zədələr bir deşiyin diametri qədər olarsa
- xortumda əmələ gələn yeyilmə normadan çox olarsa
- əgər xortumların hər ikisidə dağılırsa

363. Toz-qaz qarışığı kəmərinə daha kiçik təzyiqləri (P = 1,96 k Pa-dək) nə ilə ölçülər?

- xrom-nikel manometrlə
- şüşə manometrlə
- fincanlı manometrlə
- ✓ mikromanometrlə
- rlatenli manometrlə

364. Qazın temperaturu göstirilən qiymətdən çox olduqda və ya temperatur şəh nöqtə-si t-dan aşağı düşdykdə cihaz nə etməlidir?

- cihaz sıradan çıxmalıdır
- cihaz o dəqiqə işi saxlamalıdır
- cihaz işinə davam etməlidir
- cihaz avtomatik sönməlidir
- ✓ cihaz səs və ya işıq signalı verməlidir

365. Üçüncü qrup avadanlıqdan sonra yerləşən qaz-toz təmizləyici qurğuların məhsuldarlığı neçə min. m³/saatdan çox olmalıdır?

- 40 min.m³/saatdan çox
- ✓ 25 min.m³/saatdan çox
- 20 min.m³/saatdan çox
- 10 min.m³/saatdan çox
- 30 min.m³/saatdan çox

366. Qazların kimyəvi və nəm təmizləmə qurğularında hansı hallar qəza rejimi sayılır?

- ✓ əgər qurğuya kifayət qədər su və ya məhlul verilmirsə
- əgər qurğudan keçən su və məhlulun qatılığı normadan çox olarsa
- suda olan bərk maddələrin miqdarı normadan az olarsa
- əgər suda (məhlulda) bərk tullantılar olarsa
- aparatın bytyn həcmi boyu su və məhlul bərabər paylanarsa

367. Sosioloji tələblər hansılardır?

- perspektiv təhlildir
- ✓ malın ictimai tələblərə uyğun olmasıdır
- riyazi təhlildir
- cari təhlildir
- statistik təhlildir

368. Sənəd ekspertizasının mahiyyəti nədən ibarətdir

- sənədlərin informasiyalarla tutuşdurulması
- ✓ malı müşayiət edən texnoloji və digər sənədlərin qiymətləndirilməsidir
- malın keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi
- malın kəmiyyətinin yoxlanması
- sənədlərin təhlili

369. Perspektiv tələblər nəyə deyilir?

- analoqlu tələb
- gələcək tələb
- geniş səviyyəli tələb
- ✓ texniki tərəqqinin inkişafı ilə olan tələblər
- proqnoz tələb

370. Ümumiləşdirilmiş keyfiyyət göstəriciləri nədir

- keyfiyyət səviyyəsidir
- inteqral göstəricidir
- vahid göstəricidir
- ✓ xassələrin məcmusuna daxil edilən kompleks göstəricilərdir
- baza göstəricisidir

371. Malın konstruksiyasının dəqiqliyi keyfiyyətə necə təsir edir?

- konstruksiya təkmilləşir
- ✓ keyfiyyətə müsbət təsir edir
- texniki tərəqqi yüksəlir
- keyfiyyəti yüksəlir
- keyfiyyətə pis təsir edir

372. Çirkab sularının təmizlənməsində flotasiya qurğularının kameraları necə birləşdirilir?

- düz xətt şəklində birləşdirilir
- ✓ ardıcıl şəkildə birləşdirilir
- parçalı şəkildə birləşdirilir
- xaçvarı şəkildə birləşdirilir
- ulduz şəklində birləşdirilir

373. Flotasiya prosesində əsasən nə tələb olunur?

- suda olan çirkabların azlığı
- suda olan çirkabların yüksək olması
- suda olan havanın maksimum azalması
- ✓ suyun hava ilə yüksək dərəcədə zənginləşməsi
- suda olan mineralların kimyəvi tərkibi

374. Flotasiya üsulu çirkab sularında hansı elementin həll olmasına şərait yaradır?

- xlorun həll olmasına

- oksidlərin həll olmasına
- fosforun həll olmasına
- ✓ oksigenin həll olmasına
- azotun həll olmasına

375. Flotasiya üsulu çirkab sularında hansı komponentə tələbatı aşağı salır?

- azota biokimyəvi tələbatı
- ✓ oksigenə biokimyəvi tələbatı
- mineral duzlara tələbatı
- kolloidlərə tələbatı
- hidrogenə biokimyəvi tələbatı

376. Flotasiya üsulu ilə hansı qarışıqlar kənar edilir?

- ✓ mexaniki, həll olmuş və kolloidləri
- fenolu, oksidləri və qələviləri]
- yağları, duzları və qətranları
- kükürd, fosfor, azot və s-ni
- qumm, gil və mineral duzları

377. Çirkab suların təmizlənməsində flotasiya üsulu hansı sahələrdə tətbiq edilir?

- ağac emalı, liflər, qətranlar və s.
- yapışdırıcılar, liflər, boyalar və s.
- ✓ neft emalı, yağlar, boyalar, qətranlar və s.
- plastik kütlələr, kauçuk və rezin və s.
- metallurgiya,maşınqayırma, dağ-mədən və s.

378. Daxili köhnəlmə nədir?

- deformasiya olur
- mal kövrək olur
- malın plastik xassəsi artır
- ✓ malın quruluşunun dəyişməsi ilə müşahidə olunur
- elastik xassə azalır

379. Flotasiyalı təmizləmədə prosesin effektivliyi nə zaman aşağı düşür?

- axının turbulenti kəskin artdıqda
- dairəvi sürətlər axını yarandıqda
- lopaşəkili hissəciklər birləşdikdə
- ✓ lopaşəkili hissəciklər parçalandıqda
- axının turbulenti kəskin azaldıqda

380. İmpellerin fırlanma sürətinin artması nəticədə nəyə səbəb olur?

- suda qabaracıqlar böyüyür və proses sürətlənir
- suda lopaşəkili hissəciklər parçalanırlar
- suda çirkablar parçalanırlar
- suda burulğanlı axınlar yaranır
- ✓ suda qabaracıqlar kiçilir və effektivlik yüksəlir

381. Flotasiya üsulunda qabaracıqların xırdalanma dərəcəsi və təmizlənmə effektivliyi nədən asılıdır?

- impellerin suda yerləşmə dərəcəsindən
- qabarıqların yaranma sürətindən
- çirkab suyunun basqı sürətindən
- suda yaranan burulğanın növündən
- ✓ impellerin fırlanma sürətindən

382. Çökməyən hissəciklərin miqdarı 2 q/l-dən çox olan çirkab sularının təmizlənməsi üçün hansı flotasiyası qurğuları sərfəlidir?

- vakumda qurğular
- √ impellerli qurğular
- erliftler qurğuları
- basqılı qurğular
- bioloji qurğular

383. Flotasiya qurğusu kamerasında bir tərəfinin ölçüsü (B) nə qədərdir?

- B = 8dm-dir
- B = 10 dm-dir
- B = 2 d-dir
- B = 4 dm-dir
- √ B = 6dm-dir

384. Flotasiya qurğularında impellerlərin diametri hansı intervalda götürülür?

- 900 – 1000 mm
- 1000 – 1200 mm
- 300 – 500 mm
- 500 – 600 mm
- √ 600 – 900 mm

385. Tozun nəm aparatda tutulma effektivinə əssli təsir edən amil hansıdır?

- tozun həndəsi parametləri
- tozun kimyəvi tərkibi
- tozun qravitasiya əmsalı
- √ tozun islanma qabliyyəti
- tozun sürüşgənliyi

386. İslanmayan tozları necə adlandırırlar?

- metofob
- √ hidrofob
- dekofob
- heksofob
- butofob

387. Keyfiyyət göstəriciləri nəyə deyilir?

- malın dəyəridir
- malın quruluşudur
- √ keyfiyyət göstəriciləri malların xassələrinin kəmiyyətcə xarakterizəsidir
- malın tərkibidir
- malın səthidir

388. Malın keyfiyyəti nəyə deyilir?

- fiziki xassəsi
- √ yararlı xassələrin məcmusu
- kimyəvi tərkibi
- xarici görünüşü
- tələbə uyğunluq

389. Keyfiyyət səviyyəsinin qiymətləndirilməsi nə deməkdir?

- göstəricilərin tərkibi

- göstəricilərin toplanması
- göstəricilərin seçimi
- göstəricilərin məcmusu
- ✓ malın bütün xassə göstəricilərinin yoxlanması

390. Keyfiyyətin inteqral göstəricisi nəyi ifadə edir?

- istehsal xərcini göstərir
- ✓ dəyər və dəyəri təyin edən göstəricilərin nisbətini bildirir
- istehlak dəyərini bildirir
- istehlak xərcini bildirir
- istismar xərcini bildirir

391. Ekspert qrupunun tərkibinə daxil olan 5ci ixtisasçı necə adlanır?

- rəssam
- ✓ mühəndis
- audit
- menecer
- mühasib

392. Buraxılabilən qatılıq həddi düsturunda 22,4 kəmiyyəti nəyi ifadə edir?

- ideal qazın 1 molekulunun kütləsini
- real qazın 1 molekulunun kütləsini
- ✓ bir mol ideal qazın normal şəraitdəki həcmi
- bir mol vakkumdakı qazın çəkisini
- bir mol real qazın normal şəraitdəki həcmi

393. Buraxılabilən qatılıq həddi düsturunda M nəyi ifadə edir?

- maddənin avaqadro ədədini
- maddənin molekulyar əlaqəsini
- ✓ maddənin molekula cəkisini
- maddənin elektron orbitini
- maddənin atom cəkisini

394. Mümkün inqalyasiya zəhərlənməsi əmsalı (MİZə) hansı t-da müəyyən edilir?

- ✓ 20 ° C – temperaturda
- 30 ° C – temperaturda
- 25 ° C – temperaturda
- 10° C – temperaturda
- 35 ° C – temperaturda

395. Sənayedə əsasən isladıcı korkalı isladıcılardan istifadə edilir?

- BБ; OB – 10; OII – 5; DT – 2 və s.
- ✓ DБ; OII – 10; OII – 7; sintanol; DT – 7 və s.
- OB; DB – 3; OB – 4; bentanol; DT – 2 və s.
- AB; KC; VS; DT – 4 və s.
- CБ; DB; OP -3; DB – 4 və s.

396. İslanan tozlar necə adlanır?

- metofil
- dekofil
- heksofil
- butofil
- ✓ hidrofil

397. Borularda ölçmələr apardıqda açılan böyük diametrlı ($d = 36 \text{ mm}$) deşiklər toz-qaz axınının nəyini ölçmək üçündür?

- ✓ axının sürətini ölçmək üçün cihazları yerləşdirməkdən ötürüdür
- statik təzyiği ölçmək üçün
- tozluğun səviyyəsini ölçmək üçün
- toz axınının t-ni ölçmək üçün
- tozluğun sürətlə axının təmin etmək üçün

398. Ölçmələr aparmaq üçün boruda hansı diametrlı deşiklər açılır?

- $D = 10 \div 15 \text{ mm}$
- $D = 20 \div 30 \text{ mm}$
- ✓ $D = 20 \div 36 \text{ mm}$
- $D = 20 \div 40 \text{ mm}$
- $D = 15 \div 20 \text{ mm}$

399. Düzbucaqlı en kəsiyə malik olan toz-qaz kəmərləri üçün ekvivalent diametr nə qədər götürülür?

- $D = A + B$
- ✓ $D = (A + B) / 2$
- $D = A - B$
- $D = 2 \cdot (A + B)$
- $D = A \cdot B$

400. Nüminə götürülən və ölçmələr aparılan yer toz axınının turbulent olduğu hissədən ən azı hansı məsafədə olmalıdır?

- $L = (1 + 2) \cdot D$
- $L = (3 + 4) \cdot D$
- ✓ $L = (4 + 5) \cdot D$
- $L = (5 + 6) \cdot D$
- $L = (2 + 3) \cdot D$

401. Nəm toztutucu aparatlarda islatma qabiliyyətini artırmaq üçün eyni zamanda həm də nəyi təmin edirlər?

- tozun tez çökməsini
- ✓ köpük əmələ gətirməsi prosesini
- tozun qravitasiyasını artırma prosesini
- tozun səthi gərilməsini artırmaq üçün
- tozun ani vaxtda islanmasını

402. Sənayedə suyun islatma qabiliyyətini artırmaq üçün istifadə edilən komponentlər əsasən harada geniş tətbiq olunur?

- metallurjiya – maşınqayırma sənayesində
- daş kömür çıxartma sənayesində
- ağac və kağız emalı sənayesində
- ✓ dağ-mədən, filizçixartma və zənginləşdirmə
- toxuculuq sənayesində

403. Tozun yaxşı islanması üçün ona nə əlavə edirlər?

- toza əlavə yağlı maye qatırlar
- isladıcı mayeyə turşu qatırlar
- ✓ isladıcı mayeyə səthi gərilməni azaldan aktiv maddələr əlavə edirlər
- mayeyə güclü isladıcılar qatırlar
- isladıcı mayeyə qələvi qatırlar

404. Hava kütləsinin şaquli istiqamətdə dəyişməsi nədən asılıdır?

- havada küləyin sürətindən

- √ havanın temperatur stratifikasiyasından
- havada küləyin sıxlığından
- havada küləyin nəmliyindən
- havada küləyin t-dan

405. İslanan qabliyyətinə görə tozlar neçə qrupa bölünürlər?

- √ iki qrupa
- 4 qrupa
- 5 qrupa
- 6 qrupa
- üç qrupa

406.

Şota qıfı düsturunda G_2 parametri nəyi ifadə edir?

- √ tozun qıfla birlikdə kütləsini
- islanmış tozun kütləsini
- təmiz qıfın kütləsini
- tozun ümumi miqdarını
- təmiz tozun kütləsini

407.

Şota qıfı düsturunda G_1 parametri nəyi ifadə edir?

- tozun islanmadan əvvəlki kütləsini
- √ Şota qıfının kütləsini
- tozun qıfla birgə kütləsini
- tozun abrazivlik dərəcəsinə
- tozun islanmadan sonrakı kütləsini

408. Yer in maqnit sahəsinin inversiyası neçə min ildən bir baş verir?

- 0,5 ÷ 10 min ildən
- 0,5 ÷ 20 min ildən
- 0,8 ÷ 40 min ildən
- √ 0,5 ÷ 50 min ildən
- 0,6 ÷ 15 min ildən

409. Şəhər ərazisində yerli şaquli turbulentiylər binaların hündürlüyündən nə qədər yüksəkdə olmalıdır?

- binadan 30 metr hündürlükdə
- binadan 50 metr hündürlükdə
- √ binaların 3 –qat hündürlüyü məsafəsində
- binaların 2-qat hündürlüyü məsafəsində
- binadan 40 metr hündürlükdə

410. Ümumiyyətlə relyefin xüsusiyyətlərinə necə baxmaq lazımdır?

- relyefdə olan hündür təpəliklərin səviyyəsi ilə
- √ relyefdəki sətqə ərzindəki temperatur dəyişmələri ilə
- relyefdəki küləyin sürəti ilə
- şaquli turbulentiylərin güclənməsi ilə
- relyefdə olan dərin dəyərlər və qırıqların sayı ilə

411. Tullantı mənbəyinin yerləşdiyi zonada səciyyəvi xüsusiyyətləri nə ilə müəyyən edilir?

- ərazinin yerləşdiyi yer səthinin relyefi ilə
- ərazidə olan çaylar və göllərlə
- ərazidə olan sənaye müəssisələri ilə
- ✓ ərazidəki meşəliklər, su hövzələri, çəmənliklər və s.
- ərazidə olan faydalı qazıntıları ilə

412. Yer səthində çox güclü bütöv inversiya qatının yaranması hansı təhlükəni yaradır?

- atmosferdə çoxlu tullantılar yaradır
- ✓ tullantıların səpələnməsinə heç bir imkan vermir
- tullantıları tez bir zamanda parçalayır
- soyuq havanı sürətlə çökdürür
- soyuq hava qatı yaradır

413. Hava kütləsinin soyuması çökməsi ilə əlaqəli olan inversiya hadisəsi adətən harada tez-tez vax verir ?

- İri şəhərlərin üstündə
- Meşə zolaqlarının üstündə
- ✓ Böyük su hövzələrinin üstündə
- Dənizlərin üzərində
- okeanların üzərində

414. Stratifikasiyanın xüsusi halı kimi sıxlığı çox olan ağır hava qatı şaquli yerdəyişmələr edərək yer səthindən neçə metr hündürlükdə qalır ?

- $h = 300 \div 400$ metr
- ✓ $h = 500 \div 600$ metr
- $h = 100 \div 200$ metr
- $h = 200 \div 300$ metr
- $h = 400 \div 500$ metr

415. Stratifikasiyanın xüsusi, xoşagəlməz halı dedikdə nə başa düşülür?

- bu atmosferdə temperaturun birdən-birə artmasıdır
- ✓ bu atmosferdə (troposferdə) yer səthindən temperaturun adətən yuxarıya qalxdıqca azalması əvəzinə müəyyən qtda əksinə arması halıdır
- bu atmosferdə tez-tez su buxarı qatının yaranmasıdır
- bu atmosferdə havanın tez-tez dəyişməsidir
- bu atmosferdə getdikcə temperaturun kəskin soyumasıdır

416. Tozun islanma qabiliyyətini necə xarakterizə edirlər?

- qabdan çıxan toz axımının miqdarı ilə
- qabda qalan və qabdan çıxan tozun miqdar
- flotasiya üsulu ilə islanaraq qabın dibinə çökmüş tozun miqdarı
- qaba yığılan tozun miqdarı ilə
- ✓ qabın divarına çökmüş tozun qalınlığı ilə

417. Müəssisədə tikintinin sonrakı növbələri üçün proqnozlaşdırılan maksimal qatılığı necə hesablayırlar?

- $Q_{\max \cdot \text{proq}} = M^1 - M$
- ✓ $Q_{\max \cdot \text{proq}} = M^1 / \Pi B_M$
- $Q_{\max \cdot \text{proq}} = M^1 + M$
- $Q_{\max \cdot \text{proq}} = M^1 \cdot B_M$

$$Q_{\max \cdot \text{proq}} = M^1 \cdot \Pi B_M$$

418.

Çirkləndirici maddələrin orta qatılığına dair məlumat olmadıqda müəssisənin birinci növbəsinin tikilməsi üçün ΠB_M -ni necə hesablayırlar?

$$\Pi B_M = M - q_{\max \cdot \text{hesab}}$$

$$\Pi B_M = M \cdot q_{\max \cdot \text{hesab}}$$

$$\Pi B_M = M - BP$$

$$\Pi B_M = M + BP$$

$$\Pi B_M = \frac{M}{q_{\max \cdot \text{hesab}}}$$

419.

Baxılan rayonun atmosfer havasına atılması mümkün olan çirkləndirici maddənin ($M\zeta$) təxmini miqdarı necə hesablanır?

$$M\zeta = BP \cdot PDK_{os}$$

$$M\zeta = B - P (PDK_{os})$$

$$M\zeta = B + P (PDK_{os})$$

$$M\zeta = B - PDK_{os}$$

$$M\zeta = BP + PDK_{os}$$

420.

Şəhərdə yerləşən müəssisələr üçün zonaların sərhəddini hansı radiuslu dairələr ayırmaqla müəyyən edirlər?

$$r = 10 \text{ x}_m \text{ radiuslu}$$

$$r = 4 \text{ x}_m \text{ radiuslu}$$

$$r = 2 \text{ x}_m \text{ radiuslu}$$

$r = 6 \text{ x}_m$ radiuslu

$r = 8 \text{ x}_m$ radiuslu

421. ABŞ-da və Qərb ölkələrində reqlamentləndirilən kəmiyyətlər 1 milyonda olan həcm hissələri necə ifadə edilir?
- PPA – ilə
  - ✓ PPM – ilə
  - PPD - ilə
  - RRC - ilə
  - PPB – ilə
422. MDB və bir sıra başqa ölkələrdə reqlamentləndirilən kəmiyyətlər hansı ölçü vahidi ilə göstərilirlər?
- mq/mm – lə
  - mq/ sm³ – lə
  - ✓ mq/ m³ – lə
  - q/ m³ – lə
  - mq/ km – lə
423. Hesablamaların nəticələrini analiz etdikdə izahat yazısında nəyə fikir vermək lazımdır?
- alınan parametrlərin (t-a; fon qatılığına, küləyin sürəti və s.) hidrometrologiya idarəsinin verdiyi qiymətdən fərqli olub-olmamasına diqqət yetirmək lazımdır
  - qiymətlərin düzgün olub-olmamasına
  - alınan qiymətlərin tələb olunan səviyyəyə uyğunluğuna
  - ✓ alınan qiymətlərlə hidrometrologiya təşkilatının verdiyi qiymətin müqaisəsinə
  - alınan parametrləri elektron versiyasına
424. əgər bir neçə qrup və ya bir-birindən xeyli aralı mənbələr varsa onda cəm qatılıqlarının hesablanması mütləq nədə aparmaq lazımdır?
- kalkulyaorlar vasitəsilə
  - riyazi hesablama yolu ilə
  - fərdi hesablama üsulu ilə
  - internet hesablama ilə
  - ✓ elektron hesablama məşmində
425. Layihələrdə qısamüddətli yaranan tullantıları hansı müəssisələr üçün nəzərdə tutulur?
- kənd təsərrüfatı və avtomobil nəqliyyatı müəssisələri
  - filizçixarma və rezin müəssisələri
  - ✓ gil-torpaq, neftayırma, qaz yataqları, metallurgiya müəssisələri
  - ağac emalı və filizçixarma müəssisələri
  - rezin və gübrə istehsal müəssisələrini
426. Az hündürlükdən yayılan ventilyasiya tullantıları ətraf mühiti təxminən neçə faiz çirkləndirir?
- ✓ təxminən 20 ÷ 30%
  - təxminən 30 ÷40%
  - təxminən 5 ÷10%
  - təxminən 10 ÷ 15%
  - təxminən 15 ÷20%
427. Layihələrdə ətraf mühitə atılan tüstü qazlarının hansı növləri göstərilməlidir?
- azot, kükürd və karbonun oksidləri
  - ✓ dəm qazı və kükürd oksidləri

- ən təhlükəli olan sianat oksidləri
- alüminium, natrium və fosfor oksidləri
- fosfor, manqan və kükürd oksidləri

428. Az hündürlükdən yayılan ventilyasiya tullantıları ətraf mühiti təxminən neçə faiz çirkləndirir?

- təxminən 5 ÷ 10%
- təxminən 30 ÷ 40%
- ✓ təxminən 20 ÷ 30%
- təxminən 15 ÷ 20%
- təxminən 10 ÷ 15%

429. Atmosferin temperatur stratifikasiyası dedikdə nə başa düşülür?

- havada t-un azalmasını
- havanın üfiqi istiqamətində dəyişməsi
- hava temperaturunun dəyişməsini
- havada t-un artmasını
- ✓ havanın t-nun hündürlü boyu paylanma xarakteri

430. İstehsalat praktikasında vaxt rejiminin neçə əsas variantları qeyd olunur?

- 2 - əsas variantı
- ✓ 6 - əsas variantı
- 5 - əsas variantı
- 4 - əsas variantı
- 3 - əsas variantı

431. Yalnız qış aylarında işləyən obyektlər (qazanxanalar, İEM-ləri) üçün layihələrdə temperaturun hansı qiyməti götürülür?

- hava bürosunun verdiyi temperatur göstəricisi
- ✓ havanın soyuq dövrdəki t-nun orta qiyməti
- aparılan statistik qiymətə əsasən
- ərazinin maksimum hava temperatur göstəricisi
- ərazinin minimum hava temperatur göstəricisi

432. Layihə sənədində hesabat üçün ərazinin temperaturu necə seçilir?

- aparılan statistikaya əsasən
- hidrometrologiya idarəsinin rəyinə əsasən
- ərazinin təbii şəraitinə əsasən
- ərazinin qış aylarındakı t-a əsasən
- ✓ ərazidə mümkün ola biləcək maksimal qiymətə əsasən

433. əgər tək mənbə atmosfer havasının fon çirklənməsi olmayan ərazidədirsə, onda layihə hesablamasında hansı parametr nəzərə alınır?

- yağış və qar amilləri
- ✓ küləyin müxtəlif istiqamətləri
- mənbəyin yerləşdiyi ərazi
- temperatur dəyişmələri
- coğrafi şərait

434. Mənbələr üçün layihə hesablamalarında küləyin sürətinin hansı qiymətlərinin göstərilməsi verilməzdir?

- $V = 7 \div 10$ M/san qiyməti
- $V = 10 \div 15$ M/san qiyməti
- ✓ $V = 0,5 \div 1,0$ M/san qiyməti
- $V = 1,0 \div 5$ M/san qiyməti
- $V = 5 \div 7$ M/san qiyməti

435. Mənbələr qrupu üçün layihə hesablamalarını nəyə əsasən aparmaq lazımdır?

- aparılan monitorinqin nəticəsinə əsasən
- işlədilən xammalın kimyəvi tərkibinə əsasən
- aparılan statistik nəticəyə əsasən
- ✓ ümumiləşdirilmiş təhlükəli sürətə əsasən
- ekspertiza komissiyasının rəyinə əsasən

436. Tək mənbə üçün layihə hesablamaları ilk növbədə nəyə əsasən aparılır?

- mənbənin yerləşdiyi şəraitə əsasən
- soğrafi şəraiti nəzərə almaqla
- ✓ küləyin təhlükəli sürəti üçün
- yağış və qar amillərini nəzərə almaqla
- havanın temperaturuna əsasən

437. DÜİST 17.2.1.01-76-ya əsasən atmosfer tullantılarını hansı qruplara bölürlər?

- ✓ aqrekat halına, hissəciklərin ölçüsünə və bir sutqada atmosfərə atılan miqdarına görə
- ətraf mühitin təbii və antropogen komponentlərinə vurduğu ziyana görə
- bərk, maye və qaz qruplarına
- qaz, maye və aqrekat qrupuna
- 20 dəqiqə ərzində atmosfərə atılan miqdarına

438. Meteoroloqlar tullantıları hansı səbəbə görə qruplaşdırırlar?

- tullantıların atmosferdə hərəkəti ilə
- tullantıların təsirlilik dərəcəsinə görə
- tullantıların antropogen təsirinə görə
- ✓ tullantıların hərəkəti, havaya və iqlimə təsiri nöqtəyi-nəzərindən
- tullantıların ətrafa səpələnməsi ilə

439. İstehsalatçılar tullantıları hansı səbəbə görə qruplaşdırırlar?

- qaz halına görə
- ✓ onları yaradan mənbələrə görə
- təsirlilik dərəcəsinə görə
- buraxıla bilən qatılığa görə
- qatılıq dərəcəsinə görə

440. Təbii mühafizə üzrə standartlar sistemində atmosfer tullantılarının tərkibinə görə təsnifat hansı DÜİST-lə göstərilir?

- DÜİST 17.1.1.01-68
- ✓ DÜİST 17.2.1.01-76
- DÜİST 17.2.1.01-74
- DÜİST 17.2.1.01-72
- DÜİST 17.1.1.01-69

441. Hər hansı sənaye qurğularının göstəriciləri, onların nəyi ilə müəyyən edilir?

- qurğuların səssiz axımlı işləməsi ilə
- qurğunu layihə edən konstruktorun texniki səviyyəsi ilə
- ✓ qurğunun layihəsinin texniki səviyyəsi ilə
- istehsal olunan nümunənin xətasız alınması ilə
- fasiləsiz işləmə qabiliyyəti ilə

442. Layihələrin sifarişçiləri olan sənaye müəssisələri qaztəmizləyici qurğularda nəyə can atırlar?

- qurğuların həcmcə kiçik olmasına
- qurğuların səs-küysüz işləməsinə

- qurğuların davamlı və etibarlı olmasına
- qurğuların yüksək toztutma qabiliyyətinə
- ✓ qurğuların yüksək effektivliyinə, etibarlı, uzunömürlü, ucuz və yüksək texniki-iqtisadi göstəricilərinə

443. Fon çirklənməsinin qatılığının qiymətinə neçə müddətdən sonra yenidən baxırlar?

- 6-aydan sonra
- 3 ildən sonra
- ✓ 2-ildən sonra
- 1-ildən sonra
- 5 ildən sonra

444. Atmosfer havasının fon çirklənməsi ilə maraqlanan təşkilatların sorğusuna dövlət hidrometrologiya komitəsi hansı müddətə cavab verirlər?

- 20 gün müddətində
- bir ay müddətində
- dörd ay müddətində
- ✓ üç ay müddətində
- iki ay müddətində

445. Atmosfer havasının fon çirklənməsinin qatılığını hansı təşkilat müəyyən edir?

- ✓ Dövlət hidrometrologiya komitəsinin yerli təşkilatları
- Ekologiya və hidrometrologiya təşkilatları
- layihələri yerinə yetirən təşkilatlar
- Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
- Sanitariya və Epidemologiya stansiyası

446. Buxar-qaz tullantıların tərkibinə əsasən hansı hissəciklər təşkil edir?

- təmiz buxar və qaz qarışığı hissəcikləri
- əsasən ağır metal hissəcikləri
- əsasən qaz qarışığı hissəcikləri
- qarışıq metalların hissəcikləri
- ✓ qazların qarışığı və onların tərkibində bərk və maye hissəciklər

447. Sanitariya və gigiyena mütəxəssisləri tullantıları hansı səbəbə görə qruplaşdırırlar?

- tullantının toksiklik dərəcəsi ilə
- tullantıların atmosferdəki faizi ilə
- ağır tullantıların faizi ilə
- kəskin iyə malikliyi ilə
- ✓ əhalinin sağlamlığına təsiri ilə

448. İqtisadçılar tullantıları hansı səbəbə görə qruplaşdırırlar?

- ətraf mühitə vurduğu ziyana görə
- cəmiyyətə vurduğu ziyana görə
- istehsalata vurduğu ziyana görə
- dövlətə dəyən zərəmə görə
- ✓ ətraf mühitin təbii və antropogen komponentlərinə vurduğu ziyana görə

449. Qaztəmizləyici qurğuların layihələndirilməsi ilə məşğul olan mütəxəssislər tullantı-ları neçə qrupa bölürlər?

- altı qrupa
- dörd qrupa
- üç qrupa
- ✓ iki qrupa
- beş qrupa

450. Buxar-qaz qrupu neçə yarımqrupa bölünür?

- √ 2 - yarımqrupa
- 5- yarımqrupa
- 4- yarımqrupa
- 3- yarımqrupa
- 1- yarımqrupa

451. Aerosol tullantılar hansı qazlar qarışığından ibarət olur.

- ansaq buxar hissəcikləri aparıcı qatışıqlardan
- əsasən qaz hissəcikləri aparıcı qatışıqlardan
- maye hissəciklər qarışığından
- bərk hissəciklər qarışığından
- √ maye və ya bərk hissəciklər aparıcı qazlar qarışığından

452. Aerosol tullantılar qrupu neçə yarımqrupadan ibarətdir?

- 5- yarımqrupadan
- 1- yarımqrupadan
- 2- yarımqrupadan
- √ 4- yarımqrupadan
- 3- yarımqrupadan

453. Qurğuların layihələndirilməsi üçün əsas hansı tapşırıq hazırlanmalıdır ?

- layihə edən institutun verdiyi tapşırıq
- əsas sifarişçinin göstərdiyi tapşırıq
- sifarişçi və podratçının hazırladığı tapşırıq
- √ texniki, hüquqi və maliyyə sənədi
- müvafiq nazirliyin göstərdiyi tapşırıq

454. Layihələndirmə zamanı texniki sənəddə nə göstərməlidir ?

- layihənin məqsədi
- layihənin xüsusi məsələləri
- √ layihənin məqsədi, həmi və vacib məsələləri
- layihənin smeta dəyəri
- görüləcək işlərin tam həmi

455. Hüquqi sənəd kimi tapşırıqda hansı məsuliyyət müəyyən edilir ?

- general layihələndiricinin məsuliyyətini
- layihəni yerinə yetirən təşkilatın məsuliyyətini
- √ sifarişçi, general layihəçi, layihə edən təşkilat arasında qarşılıqlı məsuliyyəti
- sifarişçi və layihəni edən təşkilat arasındakı məsuliyyəti
- sifarişçi və general layihəçi arasındakı məsuliyyəti

456. Maliyyə sənədi kimi tapşırıq, layihədə nə funksiyasını yerinə yetirir ?

- görülən işlərin maliyyələşdirilməsini
- √ layihənin dəyərini və layihənin maliyyələşdirilməsini
- görülən işlərin kvartal üzrə maliyyələşdirilməsini
- görülən işləri qiymətləndirilməsini
- layihə sənədinin dəyərini

457. Layihə işində texniki tapşırıq nə vaxtdan sonra qüvvəyə minir?

- general layihələndirici tərəfindən təsdiqləndikdən sonra

- sifarişçinin imzası və möhürlə təsdiqləndikdən sonra
- layihə aparın təşkilatın imzası və yumuru möhürlə təsdiqləndikdən sonra
- möhürlə təsdiqləndikdən sonra
- ✓ layihəni aparın üç təşkilatın nümayəndəsinin qolu və yumuru möhürlə təsdiqləndikdən sonra

458. Texniki tapşırığı təsdiq edərkən, ona olan əlavənin həcmi kimlər ilə dəyişdirilə bilər.

- general layihələndirici və sifarişçi ilə
- layihəçi və nazirliklə
- sifarişçi və podratçı ilə
- ✓ maraqlı tərəflərin razılığı ilə
- sifarişçi və layihələndirici ilə

459. Ətraf mühiti çirkəndiricilərlə mübarizədə ideal hal nə ola bilər?

- tullantı mənbəyini nəzarətdə saxlamaq
- ✓ qapalı texnoloji prosesin tətbiqi az tullantılı texnologiyanın tətbiqi
- az tullantılı texnologiyanın tətbiqi
- tullantı mənbəyinin tez-tez monitorinqi
- tullantıları minimuma endirmək

460. Sənaye müəssisələri ətraf mühitə neçə növ tullantılar atır?

- 1- növ
- 2- növ
- ✓ 3- növ
- 4- növ
- 5- növ

461. Sənaye müəssisələri ətraf mühitə hansı növ tullantılar atır?

- maye şəkilli
- maye və qaz şəkilli
- ✓ maye, bərk və uçan
- bərk şəkildə
- qaz şəkilli

462. Sülh dövründə xalq təsərrüfatı ehtiyacları üçün istifadə edilən qurğuların daldalanma rejiminə keçilməsi kimin göstərişinə əsasən yerinə yetirilir?

- qurğunun sahibi tərəfindən
- mülki müdafiə işçiləri tərəfindən
- qurğuya xidmət göstərən qrupp tərəfindən
- işçilər tərəfindən
- ✓ müəssisə rəhbəri və ya manqa tərəfindən

463. Hansı tullantıları bir yerə yığıb saxlamaq, sonradan lazım gəldikdə istifadə etmək mümkündür?

- uçan tullantıları
- maye və qaz tullantıları
- maye tullantıları
- ✓ bərk tullantıları
- maye və bərk tullantıları

464. Uçan tullantıların təmizlənməsi neçə müddətə başa gəlir?

- 1 saat müddətinə
- 1 ay müddətinə
- ✓ çox məhdud vaxtda
- 8 saat müddətinə

- 2 saat müddətinə

465. Toz-qaz axını elektrik süzgecindən hansı müddətdə keçir?

- $T = 1 \div 5$ saniyə
- $T = 25 \div 30$ saniyə
- $T = 20 \div 25$ saniyə
- ✓ $T = 12 \div 20$ saniyə
- $T = 6 \div 12$ saniyə

466. Toz-qaz axını qolu süzgecdən hansı müddətə keçir?

- ✓ $T = 1 \div 2$ dəqiqəyə
- $T = 2 \div 3$ dəqiqəyə
- $T = 15 \div 20$ saniyə
- $T = 20 \div 40$ saniyə
- $T = 40 \div 60$ saniyə

467. Toz-qaz axını venturi borusundan hansı müddətə keçir?

- $T = 15$ saniyəyə
- $T = 60$ saniyəyə
- ✓ $T =$ saniyənin onda birində
- $T = 30$ saniyəyə
- $T = 10$ saniyəyə

468. Təmizləyici qurğuların layihələndirilməsi neçə mərhələdən ibarətdir?

- 4 - mərhələdən
- 5 - mərhələdən
- 1 - mərhələdən
- 2 - mərhələdən
- ✓ 3 - mərhələdən

469. Təmizləyici qurğuların layihələndirilməsində 1-ci mərhələ nədən ibarətdir?

- texniki tapşırığın alınmasından
- ✓ layihələndirməyə hazırlıqdan
- podratçının razılığından
- maliyyə sənədinin olmasından
- hüquqi sənədlərin olmasından

470. Təmizləyici qurğuların layihələndirilməsində 2-ci mərhələni nə təşkil edir?

- layihənin texniki sənədləri
- maliyyə sənədinə baxış
- hüquqi sənədlərin təsdiqi
- ✓ təmizləmənin fiziki əsasları
- layihə işi ilə tanışlıq

471. Təmizləyici qurğuların layihəsində 3-cü mərhələni nə təşkil edir?

- texnoloji aparatların seçilməsi və təmizləyici qurğuların quraşdırılması
- təmizləyici qurğuların yoxlanması
- sifarişçinin son göstərişləri
- ✓ sifarişçi və podratçının son razılığı
- müqavilənin imzalanması

472.

Hissəciklərin forma əmsalını K_f hansı düsturla tapırlar ?

- $S_{xüs} = 8 K_f / de \cdot \int_h$
- $S_{xüs} = 6 K_f / de \cdot \int_h$
- ✓ $S_{xüs} = 4 K_f / de \cdot \int_h$
- $S_{xüs} = 2 K_f / de \cdot \int_h$
- $S_{xüs} = 2 K_f / de \cdot \int_h$

473.

Hissəciklərin xüsusi səthi düsturunda $\int_h$ (kg/m^3)-la nəyi ifadə edir ?

- hissəcik maddəsinin həqiqi kütləsini
- hissəcik maddəsinin intensivliyini
- ✓ hissəcik maddəsinin həqiqi sıxlığını
- hissəcik maddəsinin həqiqi formasını
- hissəcik maddəsinin xassəsini

474.

Texniki hesablamalar üçün hissəciklərin xüsusi səthini hansı düsturla müəyyən edirlər?

- $S_{xüs} = 2 K_f / de \cdot \int_h$
- $S_{xüs} = 2 K_f / de \cdot \int_h$
- $S_{xüs} = 8 K_f / de \cdot \int_h$
- ✓ $S_{xüs} = 6 K_f / de \cdot \int_h$
- $S_{xüs} = 4 K_f / de \cdot \int_h$

475.

Hissəciklərin görünən (zahiri) sıxlığı necə ifadə olunur?

- hissəciyin həcmnin onun sıxlığına nisbəti kimi
- hissəciyin sıxlığının onun kütləsinə nisbəti kimi
- hissəciyin sıxlığının onun həcminə nisbəti kimi
- ✓ hissəciyin kütləsinin onun tam həcminə nisbəti kimi
- hissəciyin həcmnin onun kütləsinə nisbəti kimi

476.

Hissəciklərin həqiqi sıxlığı dedikdə nə başa düşülür?

- tədqiq olunan maddənin strukturu
- hissəciklər arasındakı məsaməni
- ✓ hissəciklər arasında məsamənin olmaması
- hissəciklərin sıxlıq dərəcəsini
- hissəciklərin həqiqi ölçüsü

477. Qaztəmizləmədə hissəciklərin xüsusi ölçülən qiyməti nəyi müəyyən etməyə imkan verir?
- ✓ aerosol fazalarının və hissəciklərinin bir-birilə qarşılıqlı təsirinin intensivliyini
  - hansı fazalardan ibarət olmağını
  - fazaların nədən ibarət olmağını
  - hissəciklərin həcm ölçülərini
  - aerosol fazalarının və hissəciklərinin ölçülərini
478. Loqarifmik-ehtimal koordinatlarda 3-nöqtəsində tozun dispers tərkibi neçə % təşkil edir?
- ✓ 84,1 % təşkil edir
  - 90,1 % təşkil edir
  - 20,1 % təşkil edir
  - 40,1 % təşkil edir]
  - 64,1 % təşkil edir
479. Loqarifmik-ehtimal koordinatlarda 2-nöqtəsində tozun dispers tərkibi neçə % təşkil edir?
- 20,9 % təşkil edir
  - 25,9 % təşkil edir
  - 5,9 % təşkil edir
  - 10,9 % təşkil edir
  - ✓ 15,9 % təşkil edir
480. Loqarifmik-ehtimal koordinatlarda 1-nöqtəsində tozun dispers tərkibi neçə % təşkil edir?
- 40% təşkil edir
  - ✓ 50% təşkil edir
  - 20% təşkil edir
  - 60% təşkil edir
  - 30% təşkil edir
481. Loqarifmik-normal paylanmada tozun dispes tərkibi neçə nöqtə ilə göstərilə bilər?
- üç və daha çox nöqtə ilə
  - ✓ düz xəttə birləşdirilən iki-üç nöqtə ilə
  - ionsuz sayda nöqtələrlə
  - bir nöqtə ilə
  - iki nöqtə ilə
482. əksər hallarda hissəciklərin paylanma əyrici loqarifmik-ehtimal kordinatlarında nəyə çevrilir?
- ziqzaq şəkilli xəttə
  - sinisadal xəttə
  - kəsişən xəttə
  - paralel xəttə
  - ✓ düz xəttə
483. Hissəciklərin ələkdən keçirilməsi zamanı, hissəyin hansı parametrindən mütləq istifadə etmək lazımdır?
- hissəyin uzunluq parametrindən
  - hissəyin həcm əmsalından
  - ✓ hissəyin forma əmsalından
  - hissəyin kütlə əmsalından
  - hissəyin həcm ölçüsündən
484. Tozun ələklərdən keçirilməsində hansı şərtlər olmalıdır?
- hissəciklərin diametri nəzərə alınmalıdır
  - yalnız bir ölçüsü ələyin deşiyindən kiçik olan hissəciklər

- hər üç ölçüsü ələyin dəşiyindən kiçik olan hissəciklər
- ✓ iki oxu dəşiyin ölçüsündən kiçik, üçüncü oxu isə dəfələrlə böyük olan hissəciklər
- ələyin dəşiklərinin ölçüsü nəzərə alınmalıdır

485.

Layihələndirmədə tökülmə sıxlığından ($\int_t$) nə zaman istifadə edirlər?

- təmizləyici qurğuları hesabladıda
- qurğunun tozsorma qabliyyətini hesabladıda
- ✓ qurğunun möhkəmliyə hesabladıda, tozun kənar edilməsi və nəqli parametirlərini müəyyən etdikdə
- tozun nəqli sistemini həyat keçirdikdə
- qurğunun parametrlərini təyin etdikdə

486.

Uzun müddət saxlandıqda hissəciklərin tökülmə ($\int_t$) sıxlığı nə qədər artır?

- $0,5 \div 0,7$ dəfə
- $2,0 \div 2,5$ dəfə
- $1,5 \div 2,0$ dəfə
- ✓ $1,2 \div 1,5$ dəfə
- $0,8 \div 1,2$ dəfə

487. Qaztəmizləmə prosesində triboyükün funksiyası nədir?

- hissəciklərin hərəkətini sürətləndirir
- hissəciklərin soyumasını və çökməsini intensivləşdirir
- hissəciklərin çökməsinin qarşısını alır
- ✓ hissəciklərin böyüməsin gücləndirir, tutulmanı intensiv edir
- hissəciklərin sıxlığını artırır

488. Həqiqi mənada triboyükdə yaranan elektrik yükü nəyin nəticəsində baş verir?

- hissəciklərin elektricləşməsi nəticəsində
- ✓ hissəciklərin Əzilmə sürtünməsi nəticəsində
- hissəciklərin sıxlaşması nəticəsində
- hissəciklərin qızaraq böyüməsi nəticəsində
- hissəciklərin qızması nəticəsində

489. Hissəciklərdə süni yaradılan elektrik yükündən fərqli olaraq onların təbii yükü necə adlanır?

- triloinq
- trifoinq
- triboyinq
- ✓ trivoyük
- tribo

490. Maye hissəciklər nə zaman elektrik yükü alırlar?

- toz-qaz kəmərlərində hərəkət etdikdə
- sürtünmə və başqa mexaniki təsirlərdən
- ✓ forsunkadan üfürüldükdə və qaz fazasından ionlar udduqda
- dispersiya mühitindən ionları udduqda
- maye vəziyyətindən buxar halına keçdikdə

491. Aerozollarda hissəciklərin relaksasiya qabliyyəti nə ilə bağlıdır?

- hissəciklərin mühitdə hərəkət sürəti ilə

- hissəciklərin mənfi və müsbət yüklərinin bir-birilə toqquşması ilə
- hissəciklərin elektricləşməsi ilə
- hissəcikləri qravitasiya sabiti ilə
- ✓ hissəciklərin kütləsi və inersiyası ilə

492. Aerozollarda hissəciklərin koagulyasiyası nədən baş verir?

- qaz molekullarının sərbəst hərəkətindən
- xarici qüvvələrin təsiri nəticəsində
- ✓ daxili qüvvələrin hesabına, öz-özünə baş verir
- müxtəlif işarəli triboyükün birləşməsindən
- hissəciklərin qarşılıqlı cazibəsindən

493. Nüvə partlayışından sonra I-ci rejim üzrə ventilyasiya sistemi neçə saat dayandırılır?

- 3 saat
- ✓ 1 saat
- 4 saat
- 5 saat
- 2 saat

494. Sığınacağa hava nə rejimində verilir?

- ✓ süzücü ventilyasiya rejimlərində verilir
- mütəmadi rejimlə təmin olunur
- hər bir saatdan bir verilir
- müvafiq rejimə uyğun verilir
- fasiləsiz olaraq verilir

495. Mühafizə qurğusunda, ona xidmət edən dəstənin şəxsi heyəti nə etməlidir?

- baş verən hadisələrlə insanları xəbərdar etməlidir
- qurğuda insanlara xidmət göstərilməlidir
- lazım olarsa qurğudan çıxarılmasını təmin etməlidir
- halı pis olanlara tibbi xidmət göstərməlidir
- ✓ ordakı insanlarla təbliğati iş aparmalıdır

496. hər bir Adam mühafizə qurğusuna necə gəlməlidir?

- işıqlandırıcı batareya ilə gəlməlidir
- lazımi avadanlıqla gəlməlidir
- müəyyən miqdarda qida məhsulu ilə gəlməlidir
- özünə məxsus dərmanla gəlməlidir
- ✓ fərdi mühafizə vasitəsi ilə gəlməlidir

497. Fövqəladə halda uşaqlar harada və necə yerləşdirilir?

- onlar üçün ayrılmış işıqlı bölmədə
- onlara ayrılmış xidmətçi ilə birlikdə
- hər bir uşaq öz valideyini ilə birlikdə
- yaş səviyyəsinə əsasən bölünürlər
- ✓ ayrıca bölmədə və ya xüsusi yerlərdə

498. Adamlar hansı siqnallar üzrə mühafizə qurğularında daldalanırlar?

- MM qərargahının siqnalına əsasən
- 1- Nəli həyacan siqnalı üzrə
- 2- Nəli həyacan siqnalı üzrə
- 3- Nəli həyacan siqnalı üzrə
- ✓ hava, radiasiya, kimyəvi həyacan siqnalı üzrə

499. Fövqəladə hallarda sığınacağa hansı cihazlar qoyulur?

- otağı işıqlandırmaq üçün əl lampaları
- havanı təmizləmək üçün ventilyatorlar
- ətrafla əlaqə yaratmaq üçün müvafiq aparatlar
- giriş və çıxış qapılarını göstərən göstəricilər
- √ radiasiya və kimya kəşfiyyatı cihazları

500. Fövqəladə halda tibb məntəqəsinə nə toplanır?

- növbətçi həkim və tibb bacıları
- lazımı qida maddələri
- yaralı və qoca insanları]
- zəhərli qaz əleyhinə əlehiqazlar
- √ kollektiv aptekçalar, müvafiq dərman komplekləri